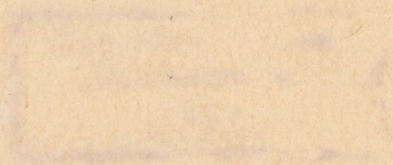

R. OTTENSÓN

LÜHIKE KOKKUVÕTE
KALURIKOLHOOSI
RAAMATUPIDAMISEST

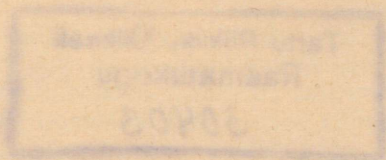
1955

A-20927

R. OTTENSON

LÜHIKE KOKKUVÕTE
KALURIKOLHOOSI
RAAMATUPIDAMISEST

ARHIIVKOGU

1955

2

Tartu Riiklik Ülikooli
Raamatukogu
30403

✓

ARHIIVKOGU

BILANSI MÖISTE.

Bilanss on tabel, mis näitab ettevõtte majanduslikku seisut teatud kuupäevaks ja mis koosneb kahest osast: aktiivast, kuhu kantakse ettevõtte vahendid ja nõudmised ning passivast, kus on väljendatud vahendite allikad.

Iga bilansi rida nimetatakse bilansi kirjeks.

Kõiki majanduslikke operatsioone võime jaotada nelja rühma selle poolest, kuidas nad mõju avaldavad bilansile.

I rühm — aktiva muudatused. Muudatused toimuvad aktiva poolel — üks aktiva kirje väheneb ja teine aktiva kirje suureneb ühe ja sama summa võrra. Bilansi tasakaal jääb endiseks.

II rühm — passiva muudatused. Muudatused toimuvad passiva poolel — üks passiva kirje väheneb ja teine passiva kirje suureneb ühe ja sama summa võrra. Bilansi tasakaal jääb endiseks.

III rühm — aktiva-passiva muudatused suurenemise suunas. Nii aktiva kui ka passiva pooled suurenevad ühe ja sama summa võrra bilansi tasakaalu suurenemisega.

IV rühm — aktiva-passiva muudatused vähenemise suunas. Nii aktiva kui ka passiva pooled vähenevad ühe ja sama summa võrra bilansi tasakaalu vähenemisega.

Kõiki neid muudatusi võime aritmeetiliselt väljendada järgmiselt:

1. Aktiva-muudatused: $A + m - m = P$

2. Passiva-muudatused: $A = P + m - m$

3. Aktiva-passiva-muudatused suurendamise suunas:

$$A + m = P + m$$

4. Aktiva-passiva-muudatused vähenemise suunas:

$$A - m = P - m$$

Märkide tähendus: A = aktiva,

P = passiva,

m = muudatus.

Kõikides bilansilistes muudatustes aktiva ja passiva võrdsus säilib.

KONTO MÕISTE.

Bilansi kirjete muudatuste jooksvaks arvestuseks on kontod. Kontodes arvestamise põhimõte seisab selles, et vahendite iga liigi kohta, samuti teiste bilansi kirjete kohta, avatakse eraldi konto, kuhu kantakse antud vahendite rühma või vahendite allikate algjääk ja kõik edasised muudatused, s. o. kõik suurenemised ja vähenemised, mida selles rühmas tekitavad vastavad operatsioonid.

Konto on kahe poolega: deebet (vasakul pool) ja krediid (paremal pool). Konto deebet on identne bilansi aktivaga ja konto krediid — bilansi passivaga.

Jääki (s. o. deebeti ja krediti vahet) nimetatakse saldoks.

Kontod jagunevad aktiva ja passiva kontodeks. Aktiva-kontodel on deebet-saldo (või ei olegi saldot), passiva-kontodel on krediid-saldo (või ei olegi saldot).

Aktiva-kontodes suurenemised kantakse deebetisse ja vähenemised kreditisse. Passiva-kontodes, vastupidi, suurenemised kantakse kreditisse ja vähenemised deebetisse. Skemaatiliselt võime kujutada seda järgmiselt:

Deebet	Aktiva-konto	Krediid
Saldo		
Suurenemine (debiteerimine) (+)	Vähene mine (krediteerimine) (—)	

Deebet	Passiva-konto	Krediid
		Saldo
Vähene mine (debiteerimine) (—)		Suurenemine (krediteerimine) (+)

Jooksvad tehingud annavad läbikäigu ehk käive. Käibed võivad olla: deebet-käive või krediid-käive vastavalt konto poolele.

Debiteerimist ja krediteerimist nimetatakse kontode korrespondeerimiseks.

Iga majanduslik tehing peegeldub vähemalt kahes kontos: ühe või mitme konto deebetis ja ühe või mitme konto kreditis, selles seisabki majandusliku operatsiooni kahekordne kirjendamine ja kahekordse raamatupidamise põhi-

mõte. Kontode deebet ja krediti mõisted selguvad peatükis «Kalurikolhoosi kontode karakteristikas».

Kontode korrespondents annab kirjendid ehk lausendid, mis võivad olla:

a) lihtkirjendid, kus esineb kaks kontot: üks deebet järgi ja teine krediti järgi.

Näide: Kassast maksti arvelduskontosse rbl. 600.—

Konteering: Deebet — konto 061 (arvelduskonto) } rbl.
Kredit — konto 060 (kassakonto) } 600.—

Skemaatiliselt:

D Kassa K	D Arvelduskonto K
600.—	600.—

b) liitkirjendid, kus esineb üks konto deebet järgi korrespondeerides mitme kontoga krediti järgi või vastupidi: üks konto krediti järgi korrespondeerib mitme kontoga deebet järgi.

Näide 1: Müüdnud materjale sularahas ühele kolhoosi liikmele rbl. 300.— eest, kusjuures võeti rbl. 6.— asjaajamise kulude katteks, seega laekus kassase rbl. 306.—

Konteering:

Deebet — konto 060 (kassakonto) rbl. 306.—

Kredit — konto 040 (materjalidekonto) „ 300.—

Kredit — konto 165 (mitmesug. tul. ja kul.) „ 6.—

Skemaatiliselt:

D Materjalid K	D Kassa K
300.—	306.—

D Mitmesug. tul. ja kul. K
6.—

Näide 2: Väikeinventari kulumine rbl. 720.— inventuuri aktide järgi kantakse: põllumajanduse kuludeks rbl. 200.—, kalanduseala kuludeks rbl. 400.— ja abimajanditeala kuludeks rbl. 120.—

Konteering:

Deebet — konto 051 (põllumaj. rah. kul.) rbl. 200.—

Deebet — konto 160 (kaland. kul.) „ 400.—

Deebet — konto 163 (abimajand. kul.) „ 120.—

Kredit — konto 042 (väikeinventar) „ 720.—

Skemaatiliselt:

D Väikeinventar K	D Põllumajandusl. rah. kul. K
720.—	200.—
	D Kalanduskulud K
	400.—
	D Abimajandite kulud K
	120.—

c) kahekordsed liitkirjendid, kus esineb mitu kontot deebet järgi korrespondeerides mitme kontoga krediti järgi.

Jooksvas arvestuses kahekordsed liitkirjendid on keelatud, kuna need ei anna selget ülevaadet ning raskendavad raamatupidamise kontrolli. Kahekordsed liitkirjendid on lubatud zurnaal-pearaamatus aasta algbilansi sissekandmisel ühel real, kus esineb üheaegselt palju deebet kontosid ja palju kredit kontosid.

DOKUMENTATSIOONIST.

Dokumendiks nimetatakse raamatupidamise arvestuses majandusliku operatsiooni fakti märkimist eri planketile või paberile ja selle fakti kinnitamist vastavate isikute allkirjadega.

Raamatupidamise dokumendid tuleb koostada kehtivate vormide ja reeglite kohaselt kooskõlas tegelikkusega.

Dokument koosneb elementidest ehk rekvisiitidest. Osa rekvisiite on ühised kõigile dokumentidele, osa rekvisiite on aga omased teatavaile dokumentidele.

Dokumentide põhirekvisiitideks on:

- 1) Organisatsiooni või ettevõtte nimetus, kus on dokument koostatud;
- 2) Dokumendi kuupäev ja koht;
- 3) Dokumendi nimetus ja number;
- 4) Adressaadi nimetus, kellele dokument määratud;
- 5) Operatsiooni objektide nimetus ja nende koguseline ning summaline väljendus;
- 6) Operatsiooni sisu;
- 7) Vastavate isikute allkirjad.

Dokument peab olema kirjutatud selgelt, loetavalt ja tindiga. Keemilise pliiatsiga kirjutatakse ainult neid dokumente, milliseid on vajalik kopeerpaberi abil mitmes eksemplaris kirjutada. Dokumendil ei tohi olla radeerimisi, kaapeid ega ülekirjutamisi. Dokument ei tohi olla kirjutatud mitme eri värvilise tindiga.

Dokumenti parandatakse järgmiselt: vale arv või sõna kriipsutatakse läbi (nii et selgesti näha oleks mis läbi kriipsutati) ja kirjutatakse läbikriipsutatud arvu või sõna peale õige arv või sõna ning tehakse kõrvale või alla

paranduse kohta märkus, millele kirjutavad alla kõik need isikud, kes kirjutasiid dokumendile alla.

Dokumendid liigitatakse:

1) päritolu järgi:

a) sisemised dokumendid, mis koostatud ettevõttes endas (kassaorderid, töökäsundid jt.),

b) välised dokumendid — mis saadud teistelt ettevõtetelt (arve-faktuurid, kirjad jt.);

2) otstarbe järgi:

a) korraldavad dokumendid — millega volitatuile antakse korraldus operatsiooni teostamiseks (kassa väljamineku orderid, töökäsundid jt.);

b) tõendavad dokumendid — mis on operatsiooni teostamise fakti tõenduseks (kviitungid, materjalide vastuvõtu aktid jt.);

c) arvestusdokumendid — mis on sisemise raamatupidamise dokumendid ja mis koostatakse teiste operatsioonide järeldustena (õiendid, memoriaalorderid saldode ülekandmise kohta, stornoõiendid jt.);

3) mahu järgi:

a) liht- (alg-) dokumendid — mis peegeldavad mingit üht operatsiooni (kviitungid, arved jt.);

b) koonddokumendid, mis on mitme lihtdokumendi kokkuvõte (avansiaruanded jt.).

Üks ja sama dokument võib üheaegselt kuuluda mitmesse ülaltoodud kategooriasse, näiteks kassa väljamineku order on sisemine, liht- (alg-), korraldav- ja tõendav dokument.

Raamatupidaja, vastuvõtnud dokumendi raamatutest läbikandmiseks, vastutab dokumendi eest, seepärast raamatupidaja teostab dokumendi kontrolli järgmistest seisukohtadest:

a) vormi kontroll — kas dokument on koostatud õige vormi järgi, sest paljud dokumendid mitte õige vormiga ei ole kehtivad;

b) formaalne kontroll — kas dokument sisaldab kõiki nõutavaid rekvisiite;

c) sisuline kontroll — kas dokument vastab seaduse nõuetele ja kas ta on kooskõlas tootmisfinantsplaaniga (eelarvega);

d) aritmeetiline kontroll, s. o. arvestuse õigsuse kontroll.

Pärast dokumendi kontrolli teostatakse konteerimine. Konteering tehakse stambiga, kuhu märgitakse: 1) kirjendi nr., 2) kirjendi kuupäev, 3) korrespondeerivate kon-

tode numbrid ja summa ning 4) analüütilise arvestuse raamatu lehekülg või kaardi nr. Konteeringule kirjutab raamatupidaja alla.

Dokumendid jooksval kuul säilitatakse hoolikalt registraatorites või kiirköitjates. Kuu möödudes dokumendid õmmeldakse kausta. Kaustas on kõik lehed nummerdatud. Kausta lõpus on lehekülgede arvu kinnitus. Kausta algul on kaustas leiduvate dokumentide register.

RAAMATUPIDAMISE REGISTRID.

Raamatupidamise registriteks on raamatud ja kaardid. Kirjendid raamatupidamise registritesse tehakse kronoloogiliselt ja süstemaatiliselt. Kronoloogilised kirjendid on kirjendid ajalises järjekorras; süstemaatilised kirjendid on kirjendid jaotatult vastavatesse kontodesse.

Raamatud ja kaardid enne kasutamisele võtmist kinnitatakse ja registreeritakse registervihus. Raamatu kinnitus tehakse raamatu viimasel leheküljel lehtede (foliolehekülgede) või lehekülgede arvu ning registrinumbri äramärgimisega. Kinnitusel on vastavad allkirjad ja pitsat. (Kui raamat on kaheleheküljeline, siis nummerdatakse lehed või folioleheküljed, kui aga raamat on üheleheküljeline, siis — leheküljed.)

Raamatute registris on järgmised rekvisiidid:

1) jrk. nr. (kui registernumber), 2) raamatu nimetus, 3) lehtede või lehekülgede arv, 4) millal raamat kasutamisele võetud, 5) kasutamiselevõtja allkiri, 6) millal raamat on antud arhiivi.

Samuti kinnitatakse kaardid enne kasutamisele võtmist. Kaartide kinnitusel lüüakse kaardi vasakule servale ülesse ettevõtte pitsar ning pea- (vanem) raamatupidaja teeb selle juurde kinnituse oma allkirjaga. Seejärel kaart registreeritakse kaartide registris, kus on järgmised rekvisiidid:

1) kaardi nr., 2) konto nr., 3) kaardi nimetus, 4) mitmes kaart, 5) millal kaart võetud kasutamisele, 6) kasutamisele võtja allkiri, 7) märkus kaardi andmise kohta arhiivi.

Jooksvas arvestuses kaardid hoitakse korralikult kartooteegis.

Žurnaal-pearaamat

Kuupäevad	Järgekorra nr.	Kande tekst	Abiraamatu lehe- kõlg või kaardi nr.	06		04		09		11	
				Üldkäive	D	K	D	K	D	K	D
Jaani 1		Saldod . . .		100.000.—	22.000.—	—	78.000.—	—	—	—	100.000.—
" 4	1	Avanss ar. is-le A. Murule	1	150.—	—	150.—	—	150.—	—	—	—
" 9	2	Saad. materj. tehasele «Kiir»	2	3.000.—	—	3.000.—	—	—	3.000.—	—	—
" 16	3	Kassa puudu jääk rev. akti järgi	3	20.—	—	20.—	—	20.—	—	—	—
" 16	4	Tasutud tehasele «Kiir» arve-f. järgi	2	3.000.—	—	3.000.—	—	3.000.—	—	—	—
" 18	5	Saadud materj. tehasele «Kiir»	2	2.000.—	—	—	2.000.—	—	2.000.—	—	—
" 27	6	A. Muru av. ar. j.	1	150.—	10.—	—	140.—	—	150.—	—	—
" 29	7	Avanss ar. is-le A. Murule	1	100.—	—	100.—	—	100.—	—	—	—
		Käive		8.420.—	10.—	3.270.—	5.140.—	3.270.—	5.150.—	—	—
		Kokku algs.		108.420.—	22.010.—	3.270.—	83.140.—	3.270.—	5.150.—	—	100.000.—
Veebr. 1		Saldod		102.000.—	18.740.—	—	83.140.—	—	2.000.—	—	100.000.—

Raamatupidamise arvestus on sünteetiline ja analüütiline. Vastavalt sellele on ka kontod:

- a) sünteetilised ehk bilansikontod ja
- b) analüütilised ehk abikontod.

Sünteetilised kontod on vahendite ja vahendite allikate üldistavaks rühmituseks ja arvestuseks (näit. materjalid, arveldused jne.).

Analüütilised kontod detailiseerivad sünteetilisi kontosid ja on nende üksikasjaliseks arvestuseks (näit. materjalide alal lauad, naelad jne., arvelduste alal üksikud debitorid ja kreditorid jne.).

Sünteetilised kontod on bilansi koostamise põhialusteks. Analüütilised kontod on aga sünteetiliste kontode täienduseks. Sünteetiline arvestus moodustab raamatupidamises põhiarvestuse (põhiraamatud); analüütiline arvestus on aga abiarvestuseks (abiraamatud). Sünteetiline arvestus peab olema analüütilise arvestusega täielikus kooskõlas nii oma saldode kui ka oma käivete poolest. Sünteetiline arvestus on rahalises mõõtjas (peale konto 20), analüütiline arvestus peale rahalise mõõtja ka naturaalmõõtjates ja töömõõtjates.

Kõik kanded sünteetilisse kontosse, millel on täiendavaid analüütilisi kontosid, tehakse üheaegselt ja rööbiti ka vastavatesse analüütilistesse kontodesse.

Iga kirjend sünteetilisse ja tema poolt hõlmatavasse analüütilistesse kontodesse kantakse ühele ja samale poolele (kas deebetisse või kreditisse).

Sünteetilisse kontosse kantakse operatsioon üldsummas ja analüütilistesse kontodesse vastavates osalistes summas, mis kokkuvõttes annavad sama üldsumma. Mida täielikum on ettevõtte analüütiline arvestus, seda parem on ettevõtte raamatupidamine. Kalurikolhoosides tarvitatakse sünteetiliseks arvestuseks peamiselt žurnaal-pearaamatut, mis on kronoloogiline ja ühtlasi süstemaatiline raamat.

KÄIBEARUANDED.

Käivete-aruanded on kontode käivete ja saldode kokkuvõtted. Käivete aruanded koostatakse kuu kvartali ja aasta kohta.

Käivete aruanded on:

- a) sünteetiliste kontode järgi ja
- b) analüütiliste kontode järgi.

Süntheetilise käivete aruande rekvisiidid on: 1. kontode nr. nr., 2. kontode nimetused, 3. saldod (algsaldod deebet- ja kreditlehtritega), 4. käibed (deebet- ja kreditlehtritega), 5. saldod (lõppsaldod deebet- ja kreditlehtritega).

Analüütilised käivete aruanded on samasugused, väljaarvatud kaup-materiaalsete käivete aruanded, kus on järgmised rekvisiidid: 1. jrk. nr., 2. kaup-materiaalsete väärtuste nimetused ja nomenklatuuri numbrid, 3. mõõtühik, 4. saldo algsaldo koguse ja summa lahtritega, 5. käibed — deebet (koguse ja summa lahtritega), käibed — kredit (koguse ja summa lahtritega), 6. saldo (lõppsaldo koguse ja summa lahtritega).

Andmed käivete aruande koostamiseks võetakse vahetult kontodest. Analüütiliste käivete aruannete kokkuvõtted võrreldakse sünteetilise kontode käivete aruande vastava reaga, kuna iga analüütilise aruande käivete ja saldode üldkokkuvõtted peavad võrduma vastava konto käivete ja saldodega sünteetilises käivete aruandes.

VIGADE PARANDAMINE JA STORNO KANDED.

Vigade parandamiseks on kaks põhiviisi: korrektuur- ja punase storno meetod.

Korrektuuriga parandatakse kõiki vigu ja eksimusi nii arvudes kui ka tekstis, mis ei puuduta kontode korrespondentsi.

Parandamisel kriipsutatakse väärkirjend läbi ja kirjutatakse õige kirjend selle peale ühes parandaja nime initialsalidega. Väära kirjendi läbikriipsutamine toimub nii, et oleks võimalik läbikriipsutatut lugeda.

Punase stornoga parandatakse vigu, mis puudutavad kontode korrespondentsi. Punase storno meetod seisab selles, et väär kirjend punase lausendiga storneeritakse (s. t. tühistatakse) ja selle asemel tehakse musta kirjega õige sissekanne.

Mõnikord tehakse punase kandega ka jooksvaid tehinguid. Näiteid punase storno ja punaste kannete alal.

Näide 1. Ühepoolne storno:

Eratelefoni kõnede eest laekus kassasse rbl. 3.—

Deebet konto 164 rbl. 3.— (punasega)

Deebet „ 060 „ 3.— (mustaga)

Ühepoolset stornot kasutatakse vähe, kuna ta ei moodusta käivet.

Näide 2. Kahepoolne storno:

Kanne 1: Deebet konto 165 } rbl. 120.—
Kreedit „ 160 }

Kanne 1 oli valesti konteeritud: peab olema «kreedit 160» asemel «kreedit 161».

Kanne 2 (paranduskanne):

a) Deebet konto 165 } rbl. 120.— (punasega)
Kreedit „ 160 }

b) Deebet konto 165 } rbl. 120.— (mustaga)
Kreedit „ 161 }

Näide 3.

1. Kantakse läbi püüniste plaaniline kulumine rbl. 15 000.—
2. Tegelik kulumine aktide j. rbl. 10 000.—

Kanne 1:

Deebet — konto 160
Kreedit — „ 030-a (püün. kul.) rbl. 15 000.—

Kanne 2:

a) Deebet — konto 160 | rbl. 15 000.— (punasega)
Kreedit „ 030-a |

b) Deebet — konto 160 | rbl. 10 000.— (mustaga)
Kreedit „ 030-a |

KALURIKOLHOOSI KONTOPLAAN.

Kontoplaan on kontode nomenklatuur. Igal kontrol on oma number ehk šifr.

Kontoplaanis kontod jagunevad:

1. I järgu ehk põhikontod (01, 02, 03 jne.)
2. II järgu ehk alakontod (011, 012, 013 jne.).

I järgu konto jaguneb II järgu kontodeks, milledest igaüks hõlmab analüütiliste kontode erirühma.

Žurnaal-pearaamat peetakse kas I või II järgu kontodega. Žurnaal-pearaamat II järgu kontodega on ülevaatlikum ja praktilisem. Kasutatakse ka sega meetodit: žurnaal-pearaamatus osa kontosid on I järgu kontod, osa II järgu kontod.

Kalurikolhoosi kontoplaan koosneb 20-st I järgu kontost, mis jagunevad II järgu kontodeks.

I j. konto nr. nr.	I järgu kontode nimetused	II järgu kontode nimetused	II j. kontode nr. nr.
01	Põhivahendid	Laevastik seadeldistega	010
		Tööloomad	011
		Produktiivloomad, linnud, mesilaspered ja tõukalad tiikides	012
		Põllumajanduslikud masinad ja tööriistad	013
		Inventar ja sisseseaded	014
		Transportvahendid	015
		Hooned, ehitised ja istandused	016
02	Kulutused kapitaalehitusteks, kapitaalremondiks ja soetisteks	Kulutused kapitaalehitusteks, kapitaalremondiks ja soetisteks	020
03	Püügivahendid	Püügivahendid	030
		Püügivahendite kulumine	030-a
04	Kaup-materiaalsed väärtused	Materjalid	040
		Materjalide soetamise kulud	040-a
		Ehitusmaterjalid	040-e
		Saadused ja tooted	041
		Väikeinventar	042
		Noorloomad ja loomad nuumal	043
05	Põllumajanduslikud kulud	Naturaalkulud	050
		Rahalised kulud	051
06	Rahalised vahendid	Kassa	060
		Arveldus- ja jooksvad arved	061
		Akreditiivid ja erikontod	062
		Arveldusarve võlgnevuse tasumiseks Riigipangale	063
		Kapmahutuse arve Põllumajanduspangas	064
07	Eraldatud vahendid	Väärtpaberid	070
		MKJ võlakohustused	071
		Pikaajalised arveldused üleantud väärtuste alal	071-a
		Laenud kolhoosi liikmeile	072
08	Arveldused kolhoosi liikmetega	Rahalised arveldused	080
		Arveldused normipv. j.	081
09	Arveldused asutuste ja isikutega	Arveldused riiklike kalatööstustega äraantud toorkala ja mereloomade alal	090

I j. konto nr. nr.	I järgu kontode nimetused	II järgu kontode nimetused	II j. kontode nr. nr.
		Arveldused RM-ga toorkala ja mereloomade eest üleplaaniiliste juurdemaksude alal	091
		Muud arveldused RM-ga	092
		Arveldused muude asutustega ja isikutega	093
		Arveldused kapmahutuste alal	093
		Aruandvad isikud	094
		Arveldused palgatud tööliste ja teenistujatega	095
		Vaieldavad võlad	096
10	Sisesüsteemilised arveldused	Arveldused E. KK Liiduga	100
11	Jagamatu fond	Jagamatu fond	110
		Kapitaalmahutusteks eraldamise fond	111
		Põllumajanduslikud erifondid	112
		Põhivahendite kulumine .	113
		Loomade juurdesünni ja juurdekasvu fond	114
12	Osamaksu fond	Osamaksu fond	120
13	Sihtfondid	Kultuurifond	130
		Kaadrite ettevalm. fond .	131
		Abistamise fond	132
14	Pikaajaline krediit	Laenu reguleerimise fondist	140
		Põllumajanduspanga laenu käibevahenditeks .	141
		Põllumajanduspanga laenu kapitaalkulutusteks	142
15	Lühiajaline krediit	Riigipank plaaniiliste laenude alal tööstussisseadeteks	150
		Laenu kapitalremondiks	151
		Laenu põllumajanduslikeks töödeks	152
		Riigipanga laenu ajutise isikliku konto järgi . .	153
16	Kulud ja tulud	Kulud ja tulud toorkala ja mereloomade püügist	160
		Kulud ja tulud üleplaaniilise püügi alal	161
		Kulud ja tulud kala töötlemise alal	162

I j. konto nr. nr.	I järgu kontode nimetused	II järgu kontode nimetused	II j. kontode nr. nr.
		Kulud ja tulud abimajandite alal (abimajandite liikide j.)	163
		Tootmise konto	163-a
		Realisatsiooni konto	163-b
		Administratiiv-majanduslikud kulud	164
		Mitmesugused kulud ja tulud	165
		Tul. ar. perioodide kulud ja tulud	166
17	Põhivahendite väljalangemine	Põhivahendite väljalangemine	170
18	Põllumajanduslikud tulud ja nende jaotamine	Naturaaltulud	180
		Rahalised tulud	181
19	Kasumid ja kahjumid	Kasumid ja kahjumid kuni aruande aastani	190
		Kasumid ja kahjumid aruande aastal	191
20	Normipäevad	Normipäevad	200

Bilansi alused kontod

Aktiivsed kontod		Passiivsed kontod	
201	Renditud põhivahendid	201-a	Põhivahendite rendileandjad
202	Materjalid hoiul	202-a	Deponendid hoiulevõetud materjalide alal
203	Kolhoosi liikmed tasumata osamaksude ja sisseastemaksude alal	203-a	Tasumata osa- ja sisseastemaksud
204	MKJ laevastiku alal	204-a	MKJ-le üleantud laevad
205	MKJ püügivahendite alal	205-a	MKJ-le üleantud püügivahendid
206	MKJ inventari ja võrgumaterjalide alal	206-a	MKJ-le üleantud inventar ja võrgumaterjalid

KONTODE LÜHIKE KARAKTERISTIKA.

1. Varalised kontod: 01, 03, 04, 06, 070.

Nendest:

a) kapmahutuste varalised kontod: 01, 064, 040-e (ehitusmat.);

b) käibevaralised kontod: 03, 04, 060, 061;

c) eraldatud vahendite kontod: 070.

Varaliste kontode rühm hõlmab kõiki kontosid, mis on määratud vahendite olmasolu ja liikumise arvestamiseks, väljendatuna materiaalsete vahendite või väärtuste kujul.

Varalisi kontosid iseloomustavad järgmised omadused:

1. kõik varalised kontod on aktiva kontod,
2. kirjendid nende kontode deebetisse tähendavad suurenemist ja kreditisse vähenemist,
3. saldoks võib olla ainult deebet-saldo,
4. analüütilises arvestuses materiaalseid kontosid arvestatakse nii rahalistes kui ka naturaalnäitajates (möödus, kaalus jms.).

Skemaatiliselt võib varalisi kontosid kujutada järgmiselt:

Varaliste kontode skeem.

Deebet	Kreedit
Saldo	
Debiteerimine (sissetulek) (+) .	Krediteerimine (väljaminek) (—)

Deebet-saldo tähendab materiaalsete esemete või väärtuste jääki.

2. Arvelduskontod: 071, 072, 08, 09, 10, 14, 15.

Nendest erirühmad: laenud — 14, 15 ning sisemised arveldused — 10.

Arvelduskontode rühm hõlmab neid kontosid, milledes arvestatakse majanduslik-õiguslikke suhteid antud ettevõtte ja teiste ettevõtete või isikute vahel, s. o. võlavahekordade tekkimist ja nende õiendamist.

Arvelduskontod jagunevad kahte suurde rühma:

- a) aktiivsed arveldused ja
- b) passiivsed arveldused.

Aktiivsed arveldused.

Aktiivsete arvelduskontode hulka kuuluvad kontod, mis on määratud teiste ettevõtete võlgnevuse arvestamiseks antud ettevõttele. Aktiivsed arvelduskontod näitavad debitoorset võlgnevust.

Nende kontode iseloomustavateks joonteks on:

1. sissekanded deebetisse tähendavad nende võlgnevuse suurenemist, kreditisse — vähenemist;
2. saldoks võib olla ainult deebet-saldo, mis tähendab nende võlga meile, s. o. nõudmist nende vastu.

Arvelduste aktiva-kontode skeem.

Deebet	Kredit
Saldo (teiste ettevõtete võlgnevus meie ettevõttele)	
debiteerimine (+) (= nende võla suurenemine meile)	krediteerimine (—) (= nende võlgnevuse vähenemine meile).

Passiivsed arveldused.

Passiivsete arvelduste hulka kuuluvad kontod, millede ülesandeks on antud ettevõtte võlgnevuse arvestamine teistele ettevõtetele. Passiivsed arveldused näitavad kreditoorset võlgnevust.

Neride kontode iseloomustavateks joonteks on:

1. kirjendid kreditisse tähendavad meie võlgnevuse suurenemist, deebetisse — vähenemist;
2. saldoks võib olla ainult kredit-saldo, mis tähendab meie võlgnevust neile, s. o. meie kohustusi nende vastu.

Arvelduste passiva-kontode skeem

Deebet	Kredit
debiteerimine (—) (meie võlgnevuse vähenemine)	Saldo (meie võlgnevus neile) krediteerimine (+) (meie võlgnevuse suurenemine nende vastu)

Kui ühes koondkontos (näit. konto 093 jt.) on üheaegselt aktiva arveldusi — debitoore ja passiva arveldusi — kreditoore, siis see konto esineb kahekordse saldoga: deebet-

poolel on deebet-saldo kõige debitooride kohta ja krediti-poolel on krediti-saldo kõigi kreditooride kohta. Niisugust koondkontot nimetatakse aktiva-passiva arvelduskontoks.

3. Kogumis-jaotamiskontod:

- a) aktiivsed: 020, 050, 051, 040-a (materj. soet. kul.),
- b) passiivsed: 180, 181.

Aktiivsed kogumis-jaotamiskontod koguvad deebetisse kulusid ja krediti kaudu jaotatakse vastavalt kuuluvusele.

Passiivsed kogumis-jaotamiskontod koguvad tulud krediti-tisse ja jaotatakse deebeti kaudu.

Aktiivsete kogumis-jaotamiskontode skeem.

Deebet	Kredit
Saldo (jaotamata kulude algsumma)	
Kulude suurenemine (+) (Kulude kogumine)	Kulude vähenemine (—) (kulude jaotamine)

Passiivsete kogumis-jaotamiskontode skeem.

Deebet	Kredit
	Saldo (jaotamata tulude algsumma)
Tulude vähenemine (—) (tulude jaotamine)	Tulude suurenemine (+) (tulude kogumine)

Aktiivsetel kogumis-jaotamiskontodel võib olla deebet-saldo, passiivsetel kogumis-jaotamiskontodel — krediti-saldo.

4. Kalkulatsioonikontod:

- 162-a, 163-a (kui tootmiskontod),
- 020 (ühtlasi kogumis-jaotamiskonto),

Kontod 162-a, 163-a on tootmiskontod, nende kontode skeem on järgmine:

Deebet	Kredit
Saldo (lõpetamata toodang)	
Debiteerimine (+) (kõik tootmisega seoses olevad kulud, nagu materjalid, töötasu jt.)	Krediteerimine (—) (Lattu antud valmistoodang omahinnaga)

Selle konto alusel saadakse teada valmistatud toodangu omahind järelkalkulatsiooni tegemiseks.

Konto 020 skeem.

Deebet	Kreedit
Saldo (lõpetamata kapmahutused või kapremont)	
Debiteerimine (+) (kulutused kapmahutusteks ja kapremontideks)	Krediteerimine (—) (lõpetatud kapmahutuste ja kapremontide väljakandmine)

Selle konto deebet kokkuvõttes annavad andmeid teostatud kapmahutuste ja kapremontide kohta kalkulatsiooni tegemiseks, mistõttu konto 020 kuulub ka kalkulatsiooni kontode rühma. Kalkulatsiooni kontode ülesandeks on kulutuste arvestus omahinna kalkulatsiooni koostamiseks. Kalkulatsiooni kontod on aktiivsed kontod deebet-saldoga. Sissekanded deebetisse tähendavad suurenemist, s. o. kulutuste kogumist ja kreditisse — vähenemist, s. o. omahinna mahakandmist (väljakandmist). Deebet-saldo tähendab lõpetamata operatsiooni kulude summat.

5. Reguleerivad kontod.

Reguleerivaks kontoks kalurikolhoosi kontoplaanis on konto 113. See on I järgu konto 11 rühmas, kuna see konto on lähedalt seotud konto 110-ga.

Konto 113 reguleerib kontot 01.

Konto 01 on aktivas algväärtusega, kuna konto 113 näitab selle kulumist. Nende kahe konto vahe (01—113) on põhivahendid jääkväärtusega.

Kontode 113 ja 01 suhe näitab põhivahendite kulumise koefitsenti.

Konto 113 skeem.

Deebet	Kreedit
Debiteerimine (—) (põhivahendite kulumise mahakandmine lõpetatud kapremondi puhul)	Saldo (põhivahendite kulumise algsaldo) Krediteerimine (+) (arvestatud põhivahendite kulumist)

Kuna konto 113 vastaskonto 01 on aktivas, siis seepärast nimetatakse kontot 113 passiivseks kontraktiivseks reguleerivaks kontoks.

Selle konto iseloomustavateks joonteks on:

1. Konto 01 hinnangu reguleerimine,
2. sissekanded kreditisse tähendavad suurenemist, deebetisse — vähenemist,
3. passiva kontona omab ta kredit-saldo.

6. Tulemuskontod.

A. *Finantstulemuskontod*: 160, 161, 164 ja 165.

Nendes kontodes arvestatakse tulusid ja kulusid.

Kontode 160, 161, 165 skeem.

Deebet	Kredit
Debiteerimine — kulud vastavalt nende kontode kulude nomenklatuuridele	Krediteerimine — tulud vastavalt nende kontode tulude nomenklatuuridele

Aasta lõpul nende kontode deebet- ja kredit-käibed kantakse tulemuskontode koondkontosse 191.

Konto 164 skeem.

Deebet	Kredit
Debiteerimine — administratiivmajanduslikud kulud vastavalt 164 — konto kulude nomenklatuurile	Krediteerimine — kulude ülekandmine proportsionaalselt järgmiste kontode kreditkäivetele: 160, 162-b, 163-b ja teised 163 tulukontod ning konto 181

Konto 164 deebetisse kogutakse kõik administratiivmajanduslikud kulud ning krediti kaudu jaotatakse kalurkolhoosi majandusharude tuludele, seega konto 164 on aktiivne konto kulude arvestamiseks, kuna kontod 160, 161, 165 on aktiva-passiva kontod deebetis kulude ja kreditis tulude arvestamiseks.

B. *Hinde-tulemuskontod*: 162-b ja 163-b.

Need on tootmisest saadud toodangu realisatsiooni kontod.

Kontode 162-b, 163-b skeem.

Deebet	Kreedit
Realiseeritud toodete faktiline omahind ning realiseerimisega seoses olevad kulud	Realisatsiooni hind (realisatsioonist laekunud summad)

Nende kontode kreedit-saldo näitab kasumit realisatsioonist, deebet-saldo puhul — kahjumit. Nende kontode saldo (deebet ja krediti vahe) näitab kahe hinna vahet: omahinna ja realisatsiooni hinna vahet kas kasumina või kahjumina. Aasta lõpul kantakse nende kontode saldo tulemuskontode koondkontosse 191.

Tulemuskontode koondkontod: 190, 191.

Konto 191 skeem.

Deebet	Kreedit
Aasta lõpul kogutakse siia kõik kahjumid kõikidest tulemuskontodest	Aasta lõpul kogutakse siia kõik kasumid kõikidest tulemuskontodest

Selle konto ülesandeks on kolhoosi finantstulemuste väljatoomine. Selle konto alusel koostatakse kolhoosi aruandeaasta kulude ja tulude aruanne.

Bilansis näidatakse deebet-krediti vahe kas netokasumina (kredit-saldo) või netokahjumina (deebet-saldo).

Konto 190 skeem.

Deebet	Kreedit
Saldo (netokahjum)	Saldo (netokasum)

Konto 190 võib omada kas deebet- või kreditsaldo, mis likvideeritakse bilansireformiga peale aastabilansi kinnitamisest.

7. Fondid: 11, 12, 13.

Fondide kontode rühma kuuluvad kontod, mis on määratud kinnistatud vahendite, kui ettevõtte vahendite tekkimiskallikate ja sihtmäärangute arvestamiseks.

Fondide kontode skeem.

Deebet	Kreedit
Fondi vähenemine	1) Fondi algsaldo. 2) Fondi suurenemine.

Fondide kontosid iseloomustavad järgmised jooned:

1. Kõik fondid on passiva kontod;
2. Sissekanded kreditesse tähendavad suurenemist ja sissekanded deebetisse tähendavad vähenemist;
3. Saldoks võib olla ainult krediti-saldo, mis tähendab fondi jääki.

8. Operatsiooni kontod: 170, 166.

Konto 170 on põhivahendite ja loomade likvidatsiooni resultaate arvestamiseks.

Deebet	Konto 170 skeem	Kreedit
1. Põhivahendite ja loomade algmaksumus 2. Põhivahendite ja loomade likvidatsiooni kulud	1. Likvideeritavate põhivahendite kulumine 2. Põhivahendite ja loomade likvidatsiooni tulud	

Deebet- ja krediti-käibed saldeeritakse vastavalt kuuluvusele.

Deebet	Konto 166 skeem	Kreedit
1. Tulev. ar. perioodide kulud 2. Kapremont, mis ületab kulumise, 3. Lõpetamata toodang	Tulev. ar. perioodide tulud	

Konto 166 on nii aktiivne kui passiivne bilansiline kogumisjaotamiskonto.

Konto 166 on abikontoks kontole 163 tulemuste väljatoomisel kandes lõpetamata toodangu kontosse 166.

Operatiivselt arvestatakse selles kontos kapremont, mis ületab kulumise. ühtlasi arvestatakse selles kontos tulev. aruande perioodide kulud ja tulud, mis kantakse maha vastavate perioodide kätte jõudmisel.

9. Plaaniline konto:

030-a (püügivahendite kulumine).

Deebet	Konto 030-a skeem	Kreedit
Püügivahendite tegelik kulumine aktide järgi		Püügivahendite plaaniline kulumine arvestuse järgi

Selle konto otstarve seisab selles, et välja tuua püügivahendite plaaniliste kulumiste ja tegelike kulumiste vahe.

10. Mitterahaline konto: 200 (põllumajanduslike normipäevade arvestamiseks).

Selles kontos arvestatakse kõik kolhoosis väljatöötatud normipäevad.

11. Bilansi all olevad kontod: 201, 202, 203, 204, 205, 206.

Bilansi all olevates kontodes arvestatakse:

- kolhoosile mittekuuluvad varad, mis on võetud rendile või vastutavale hoiule,
- kolhoosiliikmed tasumata osamaksude ja sisseastemaksude alal,
- planketid rangel arvestusel jt.

Neid kontosid peetakse kas paarissüsteemil või üksikkontodena.

PÕHIVAHENDID (01).

Põhivahendid on kalurikolhoosi töövahendid, mis moodustavad kolhoosi tootmistehnilise baasi ja millesse on rahasummad paigutatud pikemaks ajaks ja mis tootmisprotsessi juures oma kuju ei muuda.

Põhivahendite alla ei kuulu esemed:

- mille iga on alla ühte aastat ja
- mille maksumus ei ületa 20 rubla (tööstus- ja kaubandusettevõtetes — 500 rubla, eelarvelistes asutustes samuti — 20 rubla).

Püügivahendeid ei loeta põhivahenditeks, kuna nad on panga lühiajalise krediteerimise objektiks ning bilansi analüüsi juures vaadatakse püügivahendeid kui käibevahendeid.

Põhivahendite sünteetiline arvestus.

1. Põhivahendite kulumine.

Deebet — konto 110

Kreedit „ 113

Põhivahendite kulumist arvestatakse iga kuu vastavalt normidele esimese kuupäeva seisult.

2. Põhivahendite ühistamine.

Deebet — konto 01 rbl. 40 000.—

Kreedit „ 110 „ 15 000.—

Kreedit „ 120 „ 25 000.—

Jagamatu-fondi ja osamaksu-fondi arvestatakse summad vastavalt põhikirjas ettenähtud protsendile ja üldkoosoleku otsusele.

3. Tasuta põhivahendite saamine.

I meetod:

Deebet — konto 01 rbl. 5000.— (alghind)

Kreedit „ 110 „ 4000.—

Kreedit „ 113 „ 1000.— (kulumine)

II meetod:

a) Deebet — konto 01 } rbl. 5000.—
Kreedit „ 110 }

b) Deebet — konto 110 } rbl. 1000.—
Kreedit — „ 113 }

Teine meetod on parem, kuna jagamatu fondi liikumise aruanne annab õigema pildi.

4. Kapitaalremont põhivahendite kulumise piires.

a) Deebet — konto 020 rbl. 15 000.— (kulutused kapremondiks),
Kreedit „ 064 „ 9 000.— (rahalised kulutused),
Kreedit „ 040(e) „ 4 000.— (materjalide kulutused),
Kreedit „ 08,09 „ 2 000.— (kulutused arveldustes)

b) Deebet — konto 111 } rbl. 15 000.— (kapremondi mahakand-
Kreedit „ 020 } mine finantseerimise alli-
kast)

c) Deebet — konto 113 } rbl. 15 000.— (paralleelkandena põhi-
Kreedit „ 110 } vahendite kulumise vä-
hendamine lõpetatud kap-
remondi puhul).

5. Kapitaalremont ületab põhivahendite kulumise.

a) Deebet — konto 020 rbl. 26 000.— (kulutused kapremondiks),
Kreedit „ 064 „ 18 000.— (rahalised kulutused),
Kreedit „ 040 „ 5 000.— (materjalide kulutused),
Kreedit „ 08,09 „ 3 000.— (kulutused arveldustes)

- b) Deebet — konto 111 rbl. 20 000.— (finantseerimise allikast kapremondi mahakandmise põhiv. kulumise piires),
 Deebet — konto 166 „ 6 000.— (kapremont ületab põhiv. kulumise),
 Kreedit — konto 020 „ 26 000.— (lõpetatud kapremont),
 c) Deebet — konto 113 } rbl. 20 000.— (lõpetatud kapremondi pu-
 Kreedit „ 110 } hul kulumise vähenda-
 mine kulumise piires).

Põhivahendite kulumise kogumisel tehakse kanded:

- d) Deebet — konto 111 } rbl. 6000.—
 Kreedit „ 166 }
 e) Deebet — konto 113 } rbl. 6000.—
 Kreedit „ 110 }

6. Põhivahendite soetamine ostu teel.

- a) Deebet — konto 020 } rbl. 7200.— (ostmine),
 Kreedit „ 064 }
 b) Deebet — konto 111 } rbl. 7200.— (finantseerimise allikatest
 Kreedit „ 020 } mahakandmine),
 c) Deebet — konto 01 } rbl. 7200.— (põhivahendite arvelevõt-
 Kreedit „ 110 } mine).

7. Põhivahendite ostmine pikaajalise laenuga.

- a) Deebet — konto 064 } rbl. 42 000.— (laenu laekumine),
 Kreedit „ 142 }
 b) Deebet — konto 020 } rbl. 42 000.— (põhiv. ost.),
 Kreedit „ 064 }
 c) Deebet — konto 110 } rbl. 42 000.— (finantseerimine kaetakse
 Kreedit „ 020 } jagamatu fondiga),
 d) Deebet — konto 01 } rbl. 42 000.— (põhiv. võetakse arvele),
 Kreedit „ 110 }
 e) Deebet — konto 142 } rbl. 5000.— (laenu osaline tasumine),
 Kreedit — „ 06 }
 f) Deebet — konto 160 } rbl. 5000.— (jagamatu fondi faktiline
 (või 051 } suurenemine).
 või 163) }
 Kreedit „ 110 }

8. Mesilasperede saamine peredeheitmisel.

Saadud 1 mesilaspere väärtusega rbl. 50.—

- a) Deebet — konto 020 } rbl. 50.—
 Kreedit „ 114 }

b) Deebet — konto 112	}	rbl. 50.—
Kreedit „ 020		
c) Deebet — konto 114	}	rbl. 50.—
Kreedit „ 110		

9. Põhivahendite likvidatsioon.

a) Deebet — 170	rbl. 6500.—	
Kreedit — 01	„ 6000.—	(likvideeritava põhivahendi algmaksumus),
Kreedit — 04	„ 200.—	(materjalide kulud põhivahendi likvideerimisel),
Kreedit — 08,09	„ 300.—	(töötasu põhiv. likvideerimisel)
b) Deebet — 113	rbl. 5000.—	(likvideeritava põhiv. kulumine),
Deebet — 064	„ 1000.—	(rahalsed tulud põhiv. likvideerimisel),
Deebet — 040	„ 2000.—	(saadud materjale põhiv. likvideerimisel).
Kreedit — 170	„ 8000.—	
c) Deebet — 170	} rbl. 3000.—	
Kreedit — 111		
d) Deebet — 110	} rbl. 1500.—	
Kreedit — 170		

Põhivahendite analüütiline arvestus.

Kõik põhivahendid on nummerdatud. Põhivahendite nummerdamise viise on mitmesuguseid. Kõige rohkem on levinud seeria-numbri viis, mis seisab selles, et igale põhivahendite rühmale on antud teatud numbrite seeria, näit.

põhivahendid 010	on määratud numbrite seeria	001—050,
„ 011	„	051—150,
„ 012	„	151—300,
„ 013	„	301—500 jne.

Numbrite arv seerias oleneb sellest, kui palju on praegu antud rühma kuuluvaid põhivahendeid ja kui palju soovitakse numbreid jätta varuks.

Kui on kasutusel järjekorranumbrite viis, siis tuleb pidada inventari numbrite registrit järgmiste rekvisiitidega: inv. nr., objekti nimetus, sissetuleku kuupäev ja dok. nr., inv. asukoht, väljamineku kuupäev ja dok. nr.

Ka võib kasutada rühma-numbrite viisi, näit.:

põhivahendid 010 numeratsioon: 01, 02, 03, 04, 05, 06,
07, 08, 09, 010, 011, 012
jne.

„ 011 „ 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17,
18, 19, 110, 111, 112 jne.

Selle viisi juures rühma tunnuseks on II järgu konto viimane number numeratsioonis esimese numbrina.

Põhivahendite analüütilist arvestust peetakse kas inventariraamatu või inventarikaartide näol.

Inventariraamatu rekvisiitideks on: jrk. nr., inv. nr., objekti nimetus ja iseloomustavad tunnused, sissetuleku aeg ja maksumus, märkus mahakandmise kohta — aeg, akti nr., maksumus.

Inventariraamat peetakse põhivahendite liikide järgi.

Inventarikaardil on samad andmed. Inventarikaardid on kartoteegis põhivahendite liikide ja asukohtade järgi.

Peale selle peetakse kolhoosis põhivahendite liikumise raamatut põhivahendite rühmade viisi, näit. hobused, lehmad jne.

Põhivahendite liikumise raamatu rekvisiidid on: aeg (kuupäev), tekst, pearaamatu konteeringu nr., hind, deebet — kogus ja summa, krcedit — kogus ja summa, seega põhivahendite liikumise raamatuks kasutada materjalide raamatut.

KAPITAALMAHUTUSED.

Kapitaalmahutusteks kalurikolhoosis loetakse:

- a) ehitustööd, siia juurde ehitustööde projekteerimine, eelarved jne.
- b) montaažtööd,
- c) põhivahendite soetamine,
- d) kapitaalremont,
- e) tööloomade ja produktiivloomade soetamine,
- f) muud kapmahutuste mõistega seoses olevad üritused (maaparandused, istanduste rajamine jne.)

Ehitustööd ja kapitaalremondid teostatakse eelarvete, projektide alusel. Kui kapitaal mahutusi teostatakse tööhankijatega, siis tööde teostamise ja tööhankijate vahekordade õiendamise aluseks on lepingud tööhankijatega.

Konto 02 on aktiivne kogumisjaotamiskonto, kuhu deebetisse kogutakse kõik kapmahutustega seoses olevad kulud, teostatud majanduslikul teel või tööhankijatega.

Debiteerides kontot 02 krediteeritakse kontosid 04, 06, 08, 09 ja 14.

Lõpetatud kapitaal mahutused kantakse kontost 02 välja krediteerides kontot 02 ja debiteerides kontot 111, kui finantseerimise allikaks on kapmahutusteks eraldamise fond ja debiteerides kontot 110, kui finantseerimist teostatakse pikaajalise laenuga.

Üheaegselt põhivahendite arvele võtmiseks debiteeritakse kontot 01 krediteerides kontot 110.

Ehitusmaterjalide ostmisel debiteeritakse kontot 04 krediteerides kontot 064 (sularahas ostmisel) või kontot 093 (kui ost jäi arveldusena ülesse — kapmahutuse kreditoorid), kui aga ehitusmaterjal kulutatakse ära ehitustegevusel — debiteeritakse kontot 02 krediteerides kontot 04 (ehitusmaterjal).

Konto 02 saldo näitab lõpetamata kapmahutusi.

Konto 02 analüütiliseks arvestuseks kasutatakse paljulahtrilist kaarti või selle lineratsiooniga raamatut objektide järgi. Ehituste juures iga ehitust loetakse eri objektiks (näit. kontorihoone, karjalaut, kanala jne.), samuti kapitaalremontide juures. Paljulahtrilist kaarti kasutatakse kuluartiklite arvestamiseks: töötasu palgalisele tööjõule, juurdearvestused töötasule, töötasu kolhoosi liikmeile, materjalid, muud administratiiv-majanduslikud kulud. Erikaartid (või leheküljed) avatakse põhivahendite, tööloomade, produktiivloomade soetamiseks jne.

Konto 02
korrespondeerimine žurnaal-pearaamatu järgi.

Kande nr.	Operatsiooni sisu	Korrespondeeruvad kontod	
		Deebet	Kreedit
1	Kulud lõpetamata kapmahutuste alal (kontode avamisel) . . .	020	Mitmed kontod (algbilansi j.)
2	Põhivahendite soetamine ja nende soetamise kulud:		
	a) sularahas	020	06 (rah. vahend.) 094 (ar. is.) 142 (laenuk. kapmah.)
	b) arveldusega	020	093 (kapmah. kredidit)
3	Põhivahendite soetamise kulud oma transpordiga	020	163 (automajand.)
4	Kulud ehitusteks, kapremontideks ja põhivahendite valmistamiseks:		
	a) materjalid, eririistetus, väikeinventar	020	04 (materj. väärtused) 142 ja 151 (laenuk.) 163 (abimajandid)
	b) abimajandite teenused	020	
	c) makstud hankijate arved ja mitmesugused lisakulud	020	142 ja 151 (laenuk.) 06 (rah. vahendid) 094 (ar. is.)
	d) töötasu palgalisele tööjõule	020	095 (arveld. palgal. tööjõuga)
	e) oma transpordi teenused	020	163 (automajand)
5	Uute mesilasperede maksumus mesilasperede heitmisel	020	114 (noorloomade juurdesünni ja juurdekasvu fond)
6	Komplekskulude (kaudsete kulude) jaotamine ehitusobjektide järgi	020	020
7	Noorloomade üleviimine täiskasvanute karja	020	043 (noorloom.)
8	Kalatiikides kasvukalad arvatud sugukaladeks	020	043 (noorloom.)
9	Lõpetatud kapmahutuste mahakandmine põhivahendite ostu või soetuse puhul:		
	a) tegelikud kulud kapmahutuste fondi arvel	111	020
	b) tegelikud kulud pikaaj. laenu arvel	110	020

Kande nr.	Operatsiooni sisu	Korrespondeeruvad kontod	
		Deebet	Kreedit
	c) tegelikud kulud kultuur-olustikulise inventari soetamise alal	130	020
	P a r a l l e e l k a n d e d:	01	110
10	Kulutuste mahakandmine:		
	a) lõpetatud kapremont kulumise piires	111	020
	b) lõpetatud kapremont üle kulumise (saldo)	166	020
11	Tagastatud materjalid kapmahutustelt	040	020
12	Töö- ja produktiivloomade maksumus noorloomade üleviimisel täiskasvanute karja	01 (011, 012)	020
13	Lõpetamata kapmahutuste üleandmine MKJ-le	093	020
15	Pereheitmisel saadud uute mesilasperede maksumus	01 (012)	020

Märkus 1.

Lõpetatud kapmahutuste kulutuste mahakandmine arvelt 02 arvetele 111, 110 või 130 (kanne 9) tehakse paralleelselt kanne:

Deebet 01
Kreedit 110

Märkus 2.

Kulutused, mis on tehtud pikaajalise laenu arvel, jagamatu fondi tegelik suurenemine toimub laenusummade tasumisel:

Deebet — 160, 163 või 051
Kreedit — 110

Märkus 3.

Lõpetatud kapremontide puhul tehakse paralleelkanne:

Deebet — 113
Kreedit — 110

PÜÜGIVAHENDID (030).

Püügivahendid on arvestuses kui käibevahendid. Püügivahendite maksumus aasta jooksul muutub mitu korda, kuna igakordse kulumise arvestusega nende maksumus väheneb kulumise võrra ja igakordse kapitaalremondi puhul

nende maksumus suureneb. Bilansis püügivahendid arvestatakse tegelikus hinnas, seega püügivahendite kulumine ei esine bilansi kontona.

Püügivahendite sünteetiline arvestus.

Näiteid konteeringute kohta.

1. Püügivahendite ostmine.

Deebet — 030

Kreedit — 06 (sularahas)

Kreedit — 150 (laenuga, RP poolt väljamaksetavas korras)

2. Püügivahendite remont.

a) Deebet — 163 rbl. 9500.—

Kreedit — 030 „ 7500.— (remonti antud püügivah. maksumus)

Kreedit — 040 „ 1000.— (ärakulutatud materjalid)

Kreedit — 06 „ 300.— (rahalised kulud)

Kreedit — 08,09 „ 700.— (töötasu)

b) Deebet — 030 } rbl. 9500.— (püügivahendid tagastatud remondist)
 Kreedit — 163 }

3. Püügivahendite kulumine:

 plaaniline kulumine rbl. 30 000.—

 tegelik kulumine „ 20 000.—

a) Deebet — 160 } rbl. 30 000.— (plaaniline kulumine)
 Kreedit — 030a }

b) Deebet — 030a } rbl. 20 000.— (tegelik kulumine)
 Kreedit — 030 }

c) Deebet — 160 } rbl. 30 000.— (punane storno)
Kreedit — 030a } (plaanilise kulumise storneerimine)

d) Deebet — 160 } rbl. 20 000.— (tegelik kulumine)
 Kreedit — 030a }

e) Deebet — 160 } rbl. 5 000.— (preemia 50% ulatuses)
 Kreedit — 08 }

Märkus: Kui tegelik kulumine on suurem, siis kulumine üle plaani kantakse vastutava isiku arvele (deebetisse).

4. Püügivahendite mahakandmine õnnetusjuhtumite tagajärjel:

Deebet — 160

Kreedit — 030

5. Püüniste mahakandmisel saadud püüniste utili võetakse arvele tegeliku maksumusega:

Deebet — 040

Kreedit — 030

Püügivahendite analüütiline arvestus.

Kasutamisel olevate püügivahendite kohta peetakse kaheleheküljelist raamatut.

Selle raamatu vasakul leheküljel on järgmised rekvisiidid: 1) kande kuupäev ja nr., 2) tekst, 3) esialgne maksumus, 4) kokku kolhoosis, mis jaguneb sissetuleku ja väljamineku lahtriteks; sissetuleku lahtris on kolm alalahtrit: a) arv, b) kõlblikkuse %, c) summa; väljamineku lahtris on kolm alalahtrit: a) arv, b) kõlblikkuse % ehk kulumine, c) summa. Paremal pool leheküljel on niipalju lahtreid, kui palju on brigaade, iga lahter on sissetuleku ja väljamineku alalahtritega, mis omakorda jagunevad veel alalahtriteks: a) arv, b) summa.

Selles raamatus püügivahendid on jaotatud rühmadesse: 1) noodad, 2) võrgud, 3) traalnoodad, 4) mõrrad, rüsad, 5) õngepüünised, 6) mitmesugused väiksed püünised, 7) eripüünised, 8) mereloomade püügivahendid, 9) püügivahendite seadeldised.

Iga püügivahendite rühmas on alajaotused järgmiste tunnuste järgi: 1) tüüp — noot, võrk jne., 2) püügi koht — merepüügiks, jõepüügiks, järvepüügiks, 3) püügi viis — seisvad, ujuvad, tõmbepüünised jt., 4) missuguse kala püügiks. Peale selle on arvestusest näha — missugusest materjalist on püünis tehtud, silmade suurus, püünise pikkus ja laius.

Ühtlasi on arvestusse märgitud püünise kõlblikkuse %: uued — 100%, teiste kohta: kuni 10%, 10%—20%, 20%—30% jne.

KAUBAD JA MATERJALID (04).

Kaupade ja materjalide arvestuse põhiülesandeks on: a) kaup-materiaalsete väärtuste säilitelu kindlustamine ning kontrolli teostamine nende liikumise ja õige kasutamise üle, b) täpsete andmete saamine materiaalselt vastutavate isikute järgi laos olevate materjalide kohta ilma inventuurita.

Laomajanduse organiseerimisel on vajalik: a) hoida kaup-materiaalseid väärtusi selleks otstarbeks sisustatud ruumides, b) varustada laod vajalike kaaludega ja mõõteriistadega, mitte lubades materjalide vastuvõtmist ja väljaand-

mist ilma mõõtmata, c) anda igale laole alaline number, mis märgitakse kõigis antud lao operatsioonidesse puutuvais algdokumentides, d) kaup-materiaalsete väärtuste iga vastuvõtmine lattu ja väljaandmine laost vormistada kindlaksmääratud korra kohaselt ning üldreeglina operatsiooni teostamise momendil; rangelt keelata materjalide väljaandmine ilma dokumendita.

Materjalide (040) sünteetiline arvestus.

1. Materjalide kulutamine kultuuriliseks otstarbeks.

Deebet — 130
Kreedit — 040

2. Püügivahendite andmine võrgu utiliiks.

Deebet — 040
Kreedit — 030

3. Materjalide müük kolhoosi liikmeile.

Deebet — 080 rbl. 206.—
Kreedit — 040 „ 200.—
Kreedit — 165 „ 6.— (adm.-majanduslikeks kulu-
deks teatud % materjalide
hinnast).

4. Materjalide ostmine.

a) Deebet — 040	}	rbl. 300.—	(ostetud materjale)
Kreedit — 06			
b) Deebet — 040a	}	rbl. 25.—	(materjalide ostukulud, soe- tamise kulud)
Kreedit — 06			
c) Deebet — 040	}	rbl. 25.—	(materjalide soetamise ku- lude ülekandmine peale materjalide soetamise lõ- pelamist)
Kreedit — 040a			

Märkus. Konto 040a kohta peetakse eraldi kaarti.
Konto 040a bilansis ei esine.

5. Materjalide andmine töötlemiseks mujale.

a) Deebet — 040b	}	rbl. 500.—	(antud materjale töötlemi- seks mujale rbl. 500.—)
Kreedit — 040			
b) Deebet — 040b	}	rbl. 100.—	(töötlemise kulud)
Kreedit — 06			
c) Deebet — 040	}	rbl. 600.—	(töötletud materjalid võetud arvele)
Kreedit — 040b			

Eriiietus, mis on laos, arvestatakse kontos 040.

Eriiietuse tasuta kasutamiseks andmisel palgalisele tööjõule, tehakse kanne:

Deebet — 042

Kreedit — 040

Eriiietuse lattu tagastamisel on ümberpööratud kanne.

Lattu võetakse eriiietus tagasi tegeliku väärtusega maha arvates kulumine.

Toorkala on materjalina siis, kui kolhoosis on toorkala ümbertöötamine. Toorkala lattu andmisel tehakse kanne:

Deebet — 040

Kreedit — 160

Materjalid põllumajanduse alal ümbertöötamiseks on näit. piim võitööstuses, seemned õlitööstuses jne.

Ehitusmaterjalid on arvestuses eraldi. Ehitusmaterjalid on bilansis erikirjena.

Fondi 112 naturaalvahendid on aktivas kontos 040.

Materjalide analüütiline arvestus.

Analüütiliselt peetakse kaup-materiaalsete väärtuste kohta kaarte või raamatuid. Iga kuu koostatakse kaup-materiaalsete väärtuste kohta käibearuanded koguliselt ja rahaliselt.

Materjalide kartoteek (raamat) jaotatakse järgmistesse alagruppidesse:

1. Võrgumaterjalid.
2. Eriiietus.
3. Taara- ja pakkematerjalid.
4. Konserveerimismaterjalid.
5. Mereloomade jahi- ja tapamaterjalid.
6. Küte, mootoriküte ja määrdeõlid.
7. Mitmesugused tööndusmaterjalid.
8. Toiduained.
9. Masinate varuosad.
10. Toorkala.
11. Materjalid abiettevõtete jaoks.
12. Seemned ja istutusmaterjalid.
13. Väetusained.
14. Loomatoit ja aluspõhk.

15. Materjalid põllumajanduse alal ümbertöötamiseks.
16. Võrgu utilil.
17. Ehitusmaterjalid.
18. Materjalide soetamise kulud (040a)
19. Materjalid ümbertöötamiseks mujal (040b).

SAADUSED JA TOOTED (041).

Sünteeiline arvestus.

1. Saaduste saamine põllumajanduse alal:
 - Deebet — 041
 - Kreedit — 180
 2. Saaduste (käesoleva aasta) kulutamine:
 - Deebet — 050
 - Kreedit — 041

Saaduste materjalidena arvele võtmisel:

 - a) Deebet — 040
 - Kreedit — 041
 - b) Deebet — 050
 - Kreedit — 040
 3. Saaduste müük:
 - a) Deebet — 050
 - Kreedit — 041
 - b) Deebet — 060 (061)
 - Kreedit — 181
 4. Toodete arvele võtmine abiettevetest:
 - Deebet — 041
 - Kreedit — 163 (abiettevetete järgi) — Tootmiskonto
 5. Toodete realiseerimine:

a) Deebet — 06	}	realiseerimishinnas
Kreedit — 163 (realiseerimise konto)		(müügihinnas)
b) Deebet — 163 (realiseerimise konto)	}	omahinnas
Kreedit — 041		
- Konto 041 jaguneb analüütiliselt:
1. põllumajandusala saadused,
 2. kalakaubad,
 3. abiettevetete tooted.

VÄIKEINVENTAR (042).

Väikeinventariks kolhoosides loetakse esemed, millede hind ei ületa 20 rubla (tööstuses ja kaubanduses — rbl. 500.—) või millede kasutamise iga on väiksem kui üks aasta väärtusele vaatamata.

Väikeinventari kohta peetakse analüütilist raamatut väikeinventari liikide järgi ja ka asukohtade järgi (brigaadide järgi).

Aasta lõpul inventuuri tegemisel hinnatakse väikeinventar, võetakse arvele tegeliku väärtusega ning kulumise osa kantakse maha kandega:

Deebet — 051, 160, 162, 163

Kreedit — 042

Väikeinventar, kui teda ei kasutata, on kui materjal; kasutamisele andmisel arvatakse kontost 040 kontosse 042.

NOORLOOMAD JA LOOMAD NUUMAL (043).

Süntetiline arvestus.

1. Noorloomade juurdesünd ja juurdekasv.

Deebet — 043

Kreedit — 114

2. Noorloomade üleandmine täiskasvanute karja.

a) Deebet — 020 } rbl. 260.—
Kreedit — 043 }

b) Deebet — 01 } rbl. 260.—
Kreedit — 020 }

c) Deebet — 114 } rbl. 260.—
Kreedit — 110 }

3. Täiskasvanute loomade andmine nuumale.

a) Deebet — 043 } rbl. 720.—
Kreedit — 01 }

b) Deebet — 110 } rbl. 720.—
Kreedit — 114 }

4. Noorloomade müük (arvestatakse konto 170 kaudu).

a) Deebet — 170 } rbl. 200.—
Kreedit — 043 }

b) Deebet — 06 } rbl. 200.—
Kreedit — 170 }

c) Deebet — 170 } rbl. 200.—
Kreedit — 181 }

d) Deebet — 114 } rbl. 200.—
Kreedit — 170 }

5. Noorloomade hukkumine kolhoosniku süü läbi.

a) Deebet — 170 } rbl. 135.—
Kreedit — 04 }

b) Deebet — 08	}	rbl. 135.—
Kreedit — 170		
c) Deebet — 170	}	rbl. 135.—
Kreedit — 181		
d) Deebet — 114	}	rbl. 135.—
Kreedit — 170		

Noorloomade analüütilist arvestust peetakse materjalide raamatus noorloomade liikide ja vanusegruppide järgi. Loomad nuumal on analüütiline arvestus samasuguses raamatus loomade liikide järgi.

PÖLLUMAJANDUSLIKUD KULUD (05).

Põllumajanduslike kulude arvestus toimub kontodes 050 ja 051.

Põllumajanduse naturaalkulud (050).

Sünteeiline arvestus.

- Deebet — 050
Kreedit — 040
Kreedit — 041
Kogu aasta kestel kogutakse kõik naturaalkulud 050-deebetisse krediteerides kontosid 040 või 041.
- Deebet — 050
Kreedit — 040
Kreedit — 041
Üldkoosoleku otsuse põhjal aasta lõpul kantakse kuludesse (Deebet — 050) seemnete, söötade ja muude produktide ning materjalide loomulik kadu krediteerides kontosid 040 ja 041.
- a) Deebet — 050
Kreedit — 040
Seemnete kulu käesoleva aasta lõikuseks.
b) Deebet — 112
Kreedit — 050
Aasta lõpul tähendatud kulutused kantakse seemnete fondist maha.
- a) Deebet — 050
Kreedit — 040
Kulutused talikülviks, aasta lõpul kantakse konto 166-deebetisse; järgmisel aastal on kanne: deebet — 050, kredit — 166.
b) Deebet — 166
Kreedit — 050
- Deebet — 180
Kreedit — 050
Aasta lõpul naturaalkulude summa (puhtal kujul) kantakse konto 180-deebetisse.
- Deebet — 166
Kreedit — 050
Naturaalkulud, kui nad ei kattu naturaaltuludega, (kui naturaalkulud ületavad naturaaltulusid).

7. Saaduste andmine töötlemiseks.

a) Deebet — 050 Kreedit — 041	}	rbl. 2000.—	(antud saadusi töötlemiseks)
b) Deebet — 041 Kreedit — 180			
c) Deebet — 050 Kreedit — 180	}	<u>rbl. 2000.—</u>	(punane storno)

See storno kanne on selleks, et naturaaltulud tegelikult rbl. 2000.— võrra ei suurenenud.

Analüütiline arvestus.

Analüütiline arvestus peetakse paljulahtrilisel kaardil järgmise alajaotusega:

A. Taimakasvatus.

1. Põllundus.
2. Juurviljakasvatus.
3. Marja- ja puuviljaaiandus.
4. Põlluheinakasvatus.
5. Ümbertöötlemine.

B. Loomakasvatus.

1. Sarvloomakasvatus.
2. Seakasvatus.
3. Lambakasvatus.
4. Linnukasvatus.
5. Mesilastepidamine.
6. Ümbertöötlemine.

Põllumajanduslikud rahalised kulud (051).

Kontos 051 arvestatakse põllumajanduslikud rahalised kulud. Rahalisteks kuludeks on näit. ostetud materjalide äratarvitamine (nagu ostuseemned, loomatoit, mineraalväetised, bensiin, petrol ja teised materjalid), rahalised kulud seemnete puhastamise ja sortimise eest, töötasu palgalisele tööjõule, maksud, riiklik kindlustus, pikaajaliste laenude tagasimaksud, samuti mitmesugused rahalised kulud taime ja loomakasvatuse alal ning rahalised kulud põllumajanduse otstarbeks.

Aasta jooksul kantakse kõik põllumajanduse rahalised kulud konto 051 deebetisse krediteerides mitmesuguseid kontosid.

Aasta lõpul enne rahaliste tulude jaotamist saldeeritakse konto 051 kontoga 181.

Analüütilist arvestust peetakse paljulahtrilisel kaardil näit. järgmise nomenklatuuriga:

1. Rahalised kulud taimekasvatuse alal.
2. Rahalised kulud taimekasvatuse saaduste töötlemisel.
3. Rahalised kulud loomakasvatuse alal.
4. Rahalised kulud loomakasvatuse saaduste töötlemisel.
5. Maksud, lõivud ja riiklik kindlustus.
6. Maksud pikaajaliste laenude tasumiseks.
7. Muud rahalised kulud.

RAHALISED VAHENDID (06).

Kõiki kolhoosi rahalisi vahendeid käsutab kolhoosi esimees, aga tema äraolekul — esimehe asetäitja, kui see õigus on temale antud kolhoosi juhatuse poolt. Kõikidele rahalistele dokumentidele kirjutavad alla kolhoosi esimees ja raamatupidaja. Mõlemad vastutavad allakirjutatud dokumentide eest.

Kui raamatupidaja saab korralduse, mis on seadusevastane, peab enne selle täitmist kirjalikult tähelepanu juhtima korralduse seadusevastasusest sellele, kes andis korralduse. Saades siiski kirjaliku käsundi selle korralduse täitmiseks, raamatupidaja täidab selle, teatades sellest viivitamata EKK Liidule ja kohalikule rahandusosakonnale.

Neil juhtudel, kui raamatupidaja saab niisuguse korralduse, mis on karistatav kriminaalkorras, raamatupidaja ei tohi seda täita ning teatab viivitamatult kõrgemalseisvatele organitele.

Kassa (060).

Kassakonto kaudu arvestatakse sularaha tehinguid. Kassas võib raha hoida kassaliimiidi piires (välja arvatud pangast toodud raha töötasudeks kolme päeva jooksul). Kassaliimiidi määrab riigipank.

Kassat peab kassapidaja, kellelt ametisse astumisel võetakse kohustus-allkiri, et ta vastutab kõigi tema kätte usaldatud rahaliste vahendite eest.

Kassast võib teha sularaha väljamaksu kuni 100 rubla. Kulutusi ilma arveta kaupluse müügitsekkidega võib teha kuni 50 rubla (eelarvelised asutused kuni 20 rubla).

Kõik kassa tehingud vormistatakse kassa sissetuleku ja kassa väljamineku orderitega. Kassa orderid on dokumendid, mida üldse ei tohi parandada.

Kassa kohta peetakse kassaraamatut, kus iga päev tuuakse välja kassa-saldo. Kassa-saldode järgi saab kontrollida sularaha õigeaegset üleandmist riigipanka. Laekunud summadest ei tohi kulutusi teha, kui selleks ei ole riigipanga poolt luba antud (teatud % laekunud summadest). Sularahas kulutuste tegemiseks tuuakse riigipangast arvel-dusarvelt (jooksvalt arvelt) raha kassasse.

Kassapidaja koostab iga päev kassapidaja päevase aruande, kuhu on sisse kantud kõik päeva jooksul tehtud operatsioonid üksikult päeva algsaldo ja lõppsaldo äranäitamisega. Päeva lõpul kassapidaja annab kassapidaja päevase aruande koos dokumentidega raamatupidajale allkirja vastu.

Iga kuu ootamatult teostatakse kassa kohta kassa kontroll. Kassa kontrolli kohta koostatakse akt. Kassa puudujäägid kantakse kassapidaja arvele:

Deebet — 093 (kassapidaja)

Kredit — 060

Kassa ülejäägid arvatakse kolhoosi kasumitesse:

Deebet — 060

Kredit — 165

Arveldus- ja jooksvad kontod (061).

Arveldus- ja jooksvad kontod on rahalised kontod riigipangas, kus hoitakse kolhoosi vabu rahalisi vahendeid ja mil-lede kaudu tehakse väljamakse. Kassa kaudu tehakse vähe rahalisi operatsioone, enamik operatsioone toimub panga kontode kaudu.

Panga kontode kohta (iga konto kohta eraldi) peetakse analüütilist arvestust abiraamatu (või kaartide) näol, kuhu iga tehing üksikult sisse kantakse. Sissekandeid kuu lõpul võrreldakse panga väljavõttega.

Kui panga väljavõttes panga eksituse tõttu on mingisugune summa sisse kantud või välja jäänud, siis see summa kantakse kontosse 093 väljaselgitamiseks. Saadud % % arvatakse kolhoosi kasumisse debiteerides kontot 061 ja krediteerides kontot 165.

Akreditiivid ja erikontod (062).

Akreditiiv on ostja poolt pangale antud korraldus teostada arvete tasumist hankija asukohas. Akreditiivvormi rakendatakse teiselinnalistel arveldustel, mis toimuvad pärast kaupade üleandmist vahetult hankija asukohas. See vorm garanteerib hankijale tasusaamist, sest temale on pangas broneeritud ostja poolt aegsasti ülekantud kindel summa. Kohe peale kaupade lähetamist saab hankija summa kätte.

Akreditiivi avatakse mitte alla 1000 rubla ja tähtajaga kuni 25 päeva.

Akreditiivi avamisel omavahendite arvel tehakse kirjend:

Deebet — 062

Kreedit — 061

Akreditiivi avamisel panga krediidi arvel tehakse kirjend:

Deebet — 062

Kreedit — 150

Akreditiiviga tasumisel materjalide (kaupade) eest tehakse kirjend:

Deebet — 04

Kreedit — 062

Tagasivõetud akreditiivi jääk kantakse ostja arvelduskontosse kui akreditiiv oli avatud omavahendite arvel või laenu katmiseks kui akreditiiv oli avatud pangakrediidi arvel. Tagasivõetud akreditiivi summa kohta koostatakse lausend:

Deebet — 061 või 150

Kreedit — 062

Erikonto avatakse hankijate asukohas ja seda võib kasutada arveldusteks mitme hankijaga. Seda vormi rakendatakse arveldusteks nende hankijatega, kelledega on alalised arveldusvahekorrad. Erikonto avamiseks on vajalik, et antud asukohas oleks ostja esindaja.

Erikonto arvestus on analoogiline akreditiiviga.

Kapmahutuste konto Põllumajanduspangas (064).

Põllumajanduspangas on kapitaal mahutusteks rahaline konto, mille kaudu arvestatakse kapitaal mahutuste rahaline liikumine. Kapitaal mahutuste kulutuste tegemine arveldus- või jooksvast kontost, möödaminnes kapitaal mahutuste kontost Põllumajanduspangas, on keelatud.

Kõik rahalised vahendid, mis kantakse sellesse kontosse on määratud kapitaal mahutuste finantseerimiseks.

Protsendid, mis arvatakse selle konto kasuks, kantakse läbi kirjendiga:

Deebet — 064
Kreedit — 111

ERALDATUD VAHENDID (07).

Eraldatud vahenditeks loetakse vahendid, mis ajutiselt ei võta osa kolhoosi käibest, näiteks vahendid, mis on mujale antud, väärtpaberid jt.

Väärtpaberid (070).

Selles kontos arvestatakse riigilaenu obligatsioonid. Väärtpaberite ostmisel tehakse kirjend:

Deebet — 070
Kreedit — 061 rbl. 100.—

Ostetud riigilaenu obligatsioon võitis 1000 rbl.

Kirjend:

Deebet — 06 rbl. 1000.—
Kreedit — 070 „ 100.—
Kreedit — 165 „ 900.—

Analüütiliselt peetakse nimekirja, kuhu on iga obligatsioon eraldi sisse kantud

Kolhoosi väärtpaberid hoitakse hoiukassas.

MKJ kohustused (071).

See konto on arvelduste arvestuseks varade kohta, mis on üle antud MKJ-le.

MKJ-le antakse üle järgmisi väärtusi:

a) laevad ja muud põhivahendid,

- b) lõpetamata kapitaalmahutusi,
- c) püügivahendid,
- d) materjale ja lõpetamata toodangut.

Põhivahendite ja püügivahendite üleandmise eest saab kolhoos MKJ-kohustused, muud väärtused müüakse MKJ-le sularaha eest. MKJ-kohustused kustutatakse 10 aasta jooksul rahas, alates kuuendast aastast.

Kuni MKJ-kohustuste saamiseni arvestatakse üleantud väärtused arveldusena konto 093 deebetis. Kohustuste saamisel see arveldus kantakse üle konto 071 deebetisse. Kohustuste näol üleantud varanduste kohta peetakse analüütilist arvestust koguliselt ja rahaliselt.

Kolhoosnikele väljaantud laenud (072).

Selles kontos arvestatakse laenud, mis on välja antud kolhoosnikele lehma ostmiseks, elamu ehitamiseks või muuks otstarbeks.

Kolhoosnik saanud laenu annab võlakohustuse kolhoosi nimele. Võlakohustusel on laenu tagasimaksmise tähtjad.

Analüütiline arvestus peetakse kontokorrentkaartidel.

ARVELDUSED.

Igasugused arveldused tuleb lahendada lühikese aja jooksul.

Arvelduste aegumise tähtjad:

- a) 1,5 aastat — riiklike ettevõtete, asutuste nõudmised riiklike ettevõtete, asutuste vastu,
- b) 6 kuud — nõudmised trahvide ja viiviste suhtes, tülikäsimused, kui kaup ei vastanud nõuetele, pretensioonid raudtee, sadamate ja sidekontori vastu,
- c) 1 aasta — kolhoosnike nõudmised kolhoosi juhatuse vastu normipäevade asjus, nõudmised sega raudtee ja raudtee-vee-õhu veoste asjus,
- d) 3 aastat — vaielused eraisikute ja asutuste vahel,

Arveldused iga kuu võrreldakse vastavate isikute ja asutustega. Inventuuri tegemisel arveldused inventeeritakse dokumentide alusel. Kvartali ja aasta bilansside juurde lisatakse võrdlusaktid vastavate ettevõtete, asutuste ja isikutega.

Arveldused kalurikolhoosis jagunevad kolme esimese järgu kontosse: 08 — arveldused kolhoosi liikmetega, 09 — arveldused asutuste ja isikutega, 10 — sisemised arveldused.

ARVELDUSED KOLHOOSI LIIKMETEGA (08).

Esimese järgu konto 08 jaguneb kaheks teise järgu kontoks:

- 080 — rahalised arveldused kolhoosi liikmetega,
- 081 — arveldused kolhoosi liikmetega normipäevade järgi.

Rahalised arveldused kolhoosi liikmetega (080).

Konto 080 jaguneb järgmistesse alakontodesse:

- 080 — üldkonto-kolhoosi liikmed,
- 080a — brigadiiri konto (kui avansisti konto töötasude maksmise alal),
- 080b — kolhoosi liikmete kontod (kalanduse) töötasude alal,
- 080c — kolhoosi liikmed muude rahaliste arvelduste alal.

Näiteid konteeringute kohta:

1. Töötasude arvestus toorkala üleandmise alal.

a) Deebet — 160
Kreedit — 080 (üldkonto) } rbl. 9800.— Arvestatud töötasu kolhoosi liikmeile.

b) Deebet — 080
Kreedit — 080b } rbl. 9800.— Töötasu kantud üksikutele isiklikele kaartidele

c) Deebet — 080a
Kreedit — 090 } rbl. 9800.— Kalakombinaadi poolt töötasu antud brigadiiri kätte.

d) Deebet — 080b
Kreedit — 080a } rbl. 9800.— Brigadiir maksis kalureile töötasu välja.

2. Deebet — 164
Kreedit — 080c } töötasu raamatupidajale

3. Deebet — 163
Kreedit — 080c } töötasu kolhoosi liikmeile tööstuslike majandite alal.

Analüütiliselt peetakse konto 080 kohta isiklikku kartoteeki kontokorrent-vormiga. Igakuuliselt koostatakse isikliku kartoteegi alusel käivete-aruanne.

Arveldused kolhoosi liikmetega normipäevade j. (081).

Kontos 081 arvestatakse naturaalsed ja rahalised arveldused kolhoosi liikmetega normipäevade järgi.

Analüütiliselt peetakse normipäevade arvestuse raamatut. Kuu käibearuanne konto 081 kohta on kahes osas: naturaalkäibed ja rahalised käibed.

Näiteid konteeringute kohta:

1. Deebet — 180 aasta lõpul naturaaltulude jaotamisel.
Kreedit — 081
2. Deebet — 181 aasta lõpul rahaliste tulude jaotamisel.
Kreedit — 081
3. Deebet — 081 rbl. 8000.—
Kreedit — 041 „ 3000.— saaduste andmine,
Kreedit — 060 „ 5000.— raha andmine.
Kolhoosi liikmeile saaduste ja raha andmine nii avansina kui ka normipäevade lõplikuks arvelduste katteks.
4. Deebet — 081 Normipäevade arvel kolhoosi liikmeile hobuse andmine,
Kreedit — 181
5. a) Deebet — 081
Kreedit — 181
b) Deebet — 050
Kreedit — 04

Kolhoosi liikmeile normipäevade arvel produktide müük.
(Konto 050 saldeerub aasta lõpul konto 180-ga).

ARVELDUSED ASUTUSTEGA JA ISIKUTEGA (09).

Arveldused riikliku kalatööstusega (090).

Selles kontos arvestatakse arveldusi riikliku kalatööstusega üleantud toorkala alal. Muud arveldused riikliku kalatööstusega arvestatakse kontos 093.

Näiteid konteeringute kohta:

1. Deebet — 090 üleantud toorkala.
Kreedit — 160

2. Kreedit — 090
 Deebet — 180a (brigadiiri konto) — antud brigadiirile osaline
 töötasu väljamaksmiseks kalureile,
 Deebet — 061 — m/arvelduskontosse kantud summa,
 Deebet — 064 — m/rahalisse kontosse Põllumajanduspanka
 kantud summa,
 Deebet — 092 — n/poolt ülekantud kalandusmaks,
 Deebet — 100 — n/poolt ülekantud summa EKK Liidule.

Arveldused Rahandusministeeriumiga üleplaaniiliste juurdemaksude alal (091).

Plaani ületamise puhul toorkala püügi alal makstakse kord kvartalis preemiat.

Näiteid konteeringute kohta:

1. Deebet — 091 üleplaaniiline juurdemaks.
 Kreedit — 161
2. Kreedit — 091 RP väljavõtte järgi,
 Deebet — 064 Põllumajanduspanka kantud summa,
 Deebet — 100 Reguleerimisfondi kantud summa,
 Deebet — 100 Eraldiste summa, mis üle kantud EKK Liidule,
 Deebet — 061 Kolhoosi arvelduskontosse kantud summa.
3. Deebet — 161 Arvestuse läbikandmine,
 Kreedit — 100 Reguleerimisfondi kuuluv summa,
 Kreedit — 100 EKK Liidule ülekandmiseks kuuluv summa,
 Kreedit — 080 Kolhoosi liikmeile antav summa.

Muud arveldused Rahandusministeeriumiga (092).

Selles kontos arvestatakse kõik arveldused rahandusorganitega:

- a) kalastusmaks,
- b) kolhoosi tulumaks põllumajanduse alal,
- c) käibemaks abiettevtete alal,
- d) kohalikud rahandusosakonna poolt teatatud maksud,
- e) palgaliselt tööjõult kinnipeetud tulu- ja lastetusmaks.

Kontot 092 krediteeritakse debiteerides kontosid 093, 095, 160, 163, 164 ja 051.

Kontod 092 debiteeritakse krediteerides kontosid 060 või 061.

Analüütiliselt iga liigi maksu kohta peetakse eraldi arvestus (eraldi kaart).

Arveldused asutustega ja isikutega (093).

Selles kontos arvestatakse arveldusi mitmesuguste deebitoridega ja kreditoridega:

1. ostjad,
2. hankijad,
3. arveldused MKJ-ga ja MTJ-ga,
4. deebitorid pretensioonide alal,
5. arveldused mitmesuguste organisatsioonidega (sot-siaalkindlustus jt.),
6. arveldused eraisikutega,
7. arveldused kapitaalvahetuste alal (eraldi bilansi kirje).

Igakuuliselt arvelduste kohta koostatakse käibearuanded, millest lõppsaldod: deebet-saldo on bilansis deebitoridena, kredit-saldo — kreditoridena. Konto 093 on aktiva- ja passivaarvelduste koondkonto ning see konto võib anda kahekordsed saldod (deebet-saldo — deebitorid ja kredit-saldokreditorid).

Arveldused kapitaalvahetuste alal on bilansis eraldi kirjena, seepärast kapitaalvahetuste arvelduste kohta tehakse eraldi käibearuanne.

Näiteid konteeringute kohta:

<p>1. Deebet — 093 (ostjad)
Kredit — 04</p>	Saadetud ostjaile kaup-materiaal-seid väärtusi.
<p>2. Deebet — 04
Kredit — 093 (hankijad)</p>	Saadud hankijailt kaup-mate-riaalseid väärtusi.
<p>3. Deebet — 04 rbl. 500.—
Deebet — 093 „ 100.— (deebitorid pret. alal, tehas «Koit»)
Kredit — 093 „ 600.— (hankija, tehas «Koit»)</p>	<p>Tellimus kaupadele rbl. 600.—
Saabus kaupade arve rbl. 600.—
Tegelikult oli (vastuvõtu akti järgi) rbl. 500.— väärtuses; vähem — rbl. 100.— väärtuses — deebitor pretensioonide alal.</p>
<p>4. a) Deebet — 04
Kredit — 093 (hankijad)</p>	<p>rbl. 1700.—
Saabus kaupu ilma arve-fak-tuurita, akti järgi hinnatud rbl. 1700.—</p>
<p>b) Deebet — 04
Kredit — 093</p>	<p><u>rbl. 1700.—</u> (punane storno)
Saabus arve rbl. 1600.—</p>
<p>bb) Deebet — 04
Kredit — 093</p>	rbl. 1600.—

Aruandvad isikud (094).

Aruandvaks isikuks võib olla kolhoosi liige või kolhoosi tööle palgatud eriteadlane. Aruandvale isikule võib anda avanssi komandeeringuks (ligikaudse arvestuse ulatuses), majanduslikeks kuludeks (kuni rbl. 300.—), operatiivkuludeks (kuni rbl. 1000.—). Kulutuste kohta aruandev isik esitab avansiaruande, mille juurde lisatakse kõik tõendavad dokumendid. Avansiaruanne tuleb esitada:

a) komandeeringute puhul hiljemalt 3 päeva jooksul komandeeringust tagasi tulles,

b) majanduslike ja operatiivkulutuste tegemise puhul hiljemalt 10 päeva jooksul avansi saamise ajast arvates.

Avansi ülejäägid tuleb tagasi maksta kassasse või pankal kolhoosi arvelduskontosse.

Avansi üleandmine ühelt isikult teisele ei ole lubatud.

Avansisummade andmisel debiteeritakse aruandvat isikut ning krediteeritakse avansiaruande esitamisel debiteerides vastavaid kontosid.

Arveldused palgalise tööjõuga (095).

Selles kontos arvestatakse arveldusi kolhoosi tööle palgatud eriteadlastega.

Palgalehe juurde lisatakse tabel väljatöötatud töötundide kohta või tükitöö arvestuslehed.

Näide konteeringute kohta palgalehe alal:

a) Deebet — 164 või 163 või 051	
Kreedit — 095	palgalehe
bruto-summa,
b) Deebet — 164 või 163 või 051	
Kreedit — 093 (sotsiaalkindlustus)	
c) Deebet — 095	
Kreedit — 092 — kinnipeetud tulumaks ja lastetusmaks,	
Kreedit — 093 — kinnipidamised kohtu täitelehe järgi,	
d) Deebet — 095	palga väljamaks.
Kreedit — 060	

Vaieldavad võlad (096).

Vaieldavateks võlgadeks loetakse võlad, mis on antud kohtu või arbitraaži otsustada.

Näiteid konteeringute kohta:

Deebet — 096	Võla küsimus, mis on antud kohtu või
Kreedit — 093	arbitraaži otsustada

Kui kohus on meie kasuks summa välja mõistnud, siis kantakse võlasumma tagasi kontosse 093 (analüütiliselt vastav kaart). Kui kohus on võla nõudmise tühja mõistnud, siis vaieldav võlg kontost 096 kantakse meie kahjuks konto 165 deebetisse. (Kui aga võlasumma mitteõigeaegses sissenõudmises on süüdi raamatupidaja või keegi kolhoosi juhatusest, siis kantakse võlasumma süüdlase isiku deebetisse ning nõutakse temalt summa sisse.)

Sisemised arveldused (100).

Selles kontos on arveldused EKK Liiduga. Arveldustehingud kantakse läbi aviisode (või arvete) põhjal. Igakuuliselt võrreldakse sisemiste arvelduste käibeid ja saldosid.

Sisemiste arvelduste kohta peetakse eraldi kaarte:

- a) arveldused eraldamiste alal,
- b) arveldused reguleerimisfondi alal,
- c) muud arveldused.

See konto võib bilansis omada kahekordse saldo, näit. arveldused eraldamiste alal on krediid-saldo (bilansi passivas) ja samal ajal muude arvelduste alal deebet-saldo (mis esineb bilansi aktivas).

FONDID.

Kalurikolhoosil on järgmised fondid:

1. Jagamatu fond.
2. Osamaksufond.
3. Erifondid.

Jagamatu ja osamaksu-fondid on alalised fondid, milledele vastavad aktivas põhi- ja käibevahendid.

Erifondid omavad ajutise iseloomu ning nad on määratud mingisuguse ürituse finantseerimiseks.

Jagamatu fond (11).

Jagamatu fond omab viis alakontot:

1. Jagamatu fond (110);
2. Kapitaaalmahutusteks eraldamise fond (111),
3. Põllumajanduse erifondid (112),
4. Põhivahendite kulumine (113),
5. Noorloomade juurdesünni- ja juurdekasvufond (114).

Jagamatu fond (110).

Jagamatu fond on allikas, mis paneb aluse tootmisbaasile ja millele aktivas vastavad põhivahendid ja käibevahendid.

Jagamatu fondi esialgseks tekkimise allikaks on vahendid, mis saadud ühistamisest. Ühistamisel, vastavalt põhikirjale, ühistatud vahenditest läheb 25%—50% jagamatu fondi ja ülejäänud osamaksufondi.

Jagamatu fond ei kuulu jaotamisele kolhoosi liikmete vahel.

Kontot 110 krediteerides jagamatu fond suureneb debiteerides järgmisi kontosid:

- a) 01 — ühistatud põhivahendid,
— tasuta saadud põhivahendid,
- b) 03 ja 04 — ühistatud püünised ja kaup-materiaalsed vahendid,
- c) 01 — soetatud põhivahendid rahalistest tuludest eraldamiste arvel,
- d) 191 — eraldamised jagamatu fondi üleplaaniiliste juurdemaksude alal üldkoosoleku otsusel,
- e) 114 — noorkarja üleviimisel täiskasvanute karja,
- f) 113 — lõpetatud kapitaalremondi puhul,
- g) 160 või 051 või 163 — pikaajaliste laenude tagasimaksu puhul.

Kontot 110 debiteeritakse vähendades jagamatu fondi krediteerides järgmisi kontosid:

- a) 113 — põhivahendite kulumine,
- b) 020 — lõpetatud kapmahutuste finantseerimine saadud pikaajaliste laenude arvel.
- c) 170 — likvideeritud põhivahendite algmaksumus ja väljalangenud loomade maksumus,
- d) 01 — inventeerimisel põhivahendite puudujääk, mis jääb kolhoosi kanda.

Kapmahutusteks eraldamise fond (111).

Kapmahutusteks eraldamise fondi eraldatakse eraldamisi kõigist kolhoosi rahalistest tuludest kuni 15% (Rahalistest tuludest kalanduse, põllumajanduse ja abiettevõtete alal). Peale selle see fond suureneb veel väljalangenud põhivahendite likvideerimisest saadud tuludega, veel kantakse

sellesse fondi summasid üleplaanilistest juurdemaksudest üldkoosoleku otsusel.

Selle fondi vabad rahasummad hoitakse Põllumajandus-
panga kapitaalmahutuste rahalises arves.

Kapitaalmahutusteks eraldatud fondi arvel tehakse kapi-
taalmahutuste kulutusi.

Kapitaalmahutuste kulutusteks kalurikolhoosis loetakse:
a) ehitused, b) montaažtööd, c) põhivahendite soetamine,
d) kapitaalremondid, e) projektid ja eelarved ühenduses
kapitaalremondiga, f) tööloomade ja produktiivkarja soeta-
mine, g) muud kapitaalmahutuste tööd.

Kapitaalmahutusteks eraldamise fond on kui direktiiv-
fond, mis sunnib kulutusi tegema fondi kantud summa ula-
tuses kapitaalmahutuste eelarve kohaselt.

Selle fondi arvel muretsetakse masinaid, tööriistu, oste-
takse tõu- ja tarbeloomi, tehakse ehitusi ja kapitaalremonti.

Kontot 111 eraldamiste puhul krediteeritakse debiteerides
kontosid 160, 162, 163 ja 181.

Kontot 111 debiteeritakse krediteerides kontot 020 soetatud
kapitaalmahutuste ja lõpetatud kapitaalremontide puhul.

Konto 111 kohta peetakse analüütilist arvestust paljulaht-
rilise kaardi kujul.

Põllumajanduslikud erifondid (112).

Põllumajanduslikud erifondid jagunevad viide alafondi:

I. Seemnefondid.

1. Seemne põhifond — järgmise aasta seemneteks arvatakse maha kolhoosi saagist aastase tarviduse ulatuses.
2. Seemne kindlustusfond — seemne tagavara moodustatakse 15% ulatuses aastasest tarvidusest.

II. Söödafondid.

1. Sööda põhifond — järgmise aasta söödaks arvatakse maha kolhoosi saagist aastase tarviduse ulatuses.
2. Sööda kindlustusfond — sööda tagavaraks moodustatakse kolhoosi üldsaa-
gist 10—15% ulatuses aastasest tarvidusest, heina osas aga vähemalt
20% ulatuses aastasest tarvidusest.

III. Toiduvilja kindlustusfond — toiduvilja tagavaraks moodustatakse 2% ulatuses toidukultuuride üldsaa-
gist.

Põllumajanduslikud erifondid iga aasta uuendatakse vahetades neid uute saadustega.

Tähendatud fondid tekivad saaduste eraldamisel naturaaltuludest nendesse fondidesse. Need fondid vähenevad nende kulutamisel.

Põllumajanduslike erifondide moodustamine on ühenduses naturaaltulude jaotamisega.

Pärast riiklike kohustuste täitmist ja viljapeksu lõpetamist koostab kolhoosi juhatus saagi jaotuse plaani. Kõigi riiklike kohustuste täitmisest ülejäänud toodangust eraldab kolhoos põllumajanduslikud erifondid.

Kontot 112 krediteeritakse naturaalfondide moodustamisega naturaaltulude jaotamisel debiteerides kontot 180.

Kontot 112 debiteeritakse krediteerides kontot 050 põllumajanduserifondide alal tehtud naturaalkuludega.

Analüütilist arvestust peetakse iga saaduse sordi kohta liigitatult nimetatud fondidele. Analüütilise arvestuse vormiks materjalide raamatu vorm (deebet ja krediid aga fondi seisukohalt kui passiva konto).

Põhivahendite kulumine (113).

Põhivahendid, mis on tootmisprotsessis, alaliselt kuluvad. Kalurikolhoosis ei ole amortisatsiooni fondi, selle eest aga on eraldamised tuludest kapmahutusteks eraldamise fondi.

Kulumise (amortisatsiooni) protsendid on kindlaks määratud Kalurikolhooside Keskuse poolt. Need amortisatsiooni normid on aasta normid ja võetakse esialgsest põhivahendite väärtusest. Amortisatsiooni arvatakse 4 korda aastas.

Konteering:

D — konto 110

K — „ 113

Lõpetatud kapitaalremondi puhul:

D — konto 113

K — „ 110

Konto 113 suureneb igakordse kulumise arvestusega.

Konto 113 väheneb kapitaalremondi summa võrra, kuna sellega suureneb jagamatu fond põhivahendite iga pikendamise (taastamise) tõttu.

Konto 113 on reguleeriv kirje kontole 01.

Põhivahendite kulumise koefitsent on konto 113 summa suhe kontole 01.

Põhivahendite väljalangemisel väheneb põhivahendite kulumine selle võrra kui palju on põhivahendite kulumist arvestatud väljalangeva põhivahendi kohta.

Konteering:

D — konto 113
K — „ 170

Likvideeritava põhivahendi kulumise kohta tehakse arvestus võttes raamatutest andmed: eseme esialgne väärtus, kui kaua on ese olnud kasutamisel ja amortisatsiooni %.

Täiendavad tehingud põhivahendite kulumise alal.

1. Põhivahendite tasuta saamine: alghind rbl. 7000.—
kulumine rbl. 1000.—

Konteering:

a) Deebet — 01
Kreedit — 110 rbl. 6000.—
b) Deebet — 01
Kreedit — 113 rbl. 1000.—

2. Põhivahendite tasuline saamine: alghind rbl. 8500.—
kulumine „ 2000.—

Konteering:

a) Deebet — 01
Kreedit — 093 (kapm. rbl. 8500.—
kreditorid)
b) Deebet — 01
Kreedit — 113 rbl. 2000.—

Põhivahendite kulumise analüütiliseks arvestuseks peetakse raamatut, kus põhivahendid on jaotatud gruppidesse vastavalt amortisatsiooni protsendile (s. o. ühesuguse amortisatsiooni protsendiga põhivahendid on ühes grupis).

Amortisatsiooni arvestuslehel võiksid olla järgmised rekviisiidid: 1. jrk. nr., 2. põhivahendi grupi nimetus, 3. põhivahendite summa (terve grupi kohta), 4. amortisatsiooni määr (%), 5. amortisatsiooni summa (kvartali kohta).

TÄHTSAMATE PÕHIVAHENDITE AMORTISATSIOONI MÄÄRAD

(aastas)

I. Hooned ja ehitused.

1. Tööstuslikud:
 - a) kivist, betoonist ja raudbetoonist 3,25%
 - b) segu (kivist ja puust) 4,8%
 - c) puust 6,5%
2. Abikäitised:
 - a) kivist, betoonist ja raudbetoonist 2%
 - b) segu (kivist ja puust) 3%
 - c) puust 4%
 - d) savist 7%
3. Elamud, kommunaal- ja ühiskondlikud hooned:
 - a) puust 4%
 - b) segu- ja savihooned 7%
4. Ehitised:
 - a) kivist, betoonist ja raudbetoonist 2%
 - b) sillad, kiviteed, tarad 4%
 - c) muud puust ehitised, tammid, kaevud jne. 9%

II. Laevastik.

1. Mootorlaevastik:
 - a) rauast 3,5%
 - b) puust 10%
 - c) väikesed püügi- ja vastuvõtupaadid 15%

III. Mitmesugune inventar.

1. Tehnilised seadmed ja masinad:
 - a) võrgutõstikud 15%
 - b) mehhaanilised vintsid 10%
 - c) käsivintsid 4%
2. Jõumasinad:
 - a) statsionaarsed naftamootorid 7%
 - b) karboraatoriga (bensini-petrooleumi)
mootorid igasuguse võimsuse juures 20%
 - c) naftamootorid kuni 15 HP 15%

d) naftamootorid üle 20 HP	10%
e) dünamod, elektrimootorid	10%
3. Tehnilised instrumendid	18%
4. Kalasoolamise seadmed (tõrred, vannid, kat- ted)	10%
5. Laevastiku varustused (purjed, trossid jne.) .	20%
6. Väiksem tööstuslik inventar	30%
7. Raudteed	7%
8. Hobu-autotransport:	
a) traktorid	26,5%
b) autotransport	20%
c) hobutransport	10%
9. Majanduslik inventar	10%
10. Elavinventar:	
a) hobused	12%
b) suguloomad:	
lehmad	8%
härjad	18%
hobused	12%
väiksemad loomad	18%

Noorloomade juurdesünni ja juurdekasvu fond (114).

See fond kajastab rahaliselt noorloomade juurdesünni ja juurdekasvu.

Noorloomade juurdesünni ja juurdekasvu fond suureneb noorloomade juurdesünni ja juurdekasvuga, väheneb — noorloomade üleviimisel täiskasvanud karja või teistel põhjustel noorloomade väljalangemisega.

Konteeringud (vt. «noorloomad ja loomad nuumal»).

Osamaksu fond (120).

Vastavalt kalurikolhoosi põhikirjale ühistamisel varandusest 50—75% kantakse osamaksu fondi.

Liikmete väljaastumisel antakse see kolhoosi liikmeile tagasi rahas peale majandusaasta lõppu üldkoosoleku kinnitusele, kusjuures debiteeritakse osamaksu fondi krediteerides kontot 080. Analüütiline arvestus peetakse raamatus iga liikme kohta.

SIHTFONDID (13).

Kultuurfond (130).

Kultuurfond kalurikolhoosis on ette nähtud kolhoosi liikmete kultuurilise taseme tõstmiseks, poliitselgitustöö läbi viimiseks kolhoosnikute hulgas, ringide asutamiseks kirjaoskamatus ja vähese kirjaoskuse likvideerimiseks, vaba tahtlike ühingute organiseerimiseks ja selle edasiseks tööks, kehakultuuri ja spordi arendamiseks, raamatukogu rajamiseks ja täiendamiseks, mängumurude korraldamiseks lastele, isetegevusringide moodustamiseks ning kulutuste tegemiseks nende edukaks tööks ning mitmesugusteks kolhooside vahelisteks üritusteks. Kultuurfondi arvel ostetakse ka inventari kultuuriliste ürituste otstarbeks, näit. raadio, mööblit jne.

Kultuurfondi allikaks on eraldamised kõigist rahalistest tuludest kolhoosi üldkoosoleku poolt määratud ulatuses.

Väga tähtis koht kultuurfondil on kolhoosis lastesõimede ja mängumurude korraldamisel. Naiskolhoosnikute osavõtt ühistootmisest saab hoopis aktiivsemaks, kui kolhoosis luuakse lastesõimed ja mängumurud.

Kultuurfondi rahalised vahendid hoitakse jooksva arvel Riigipangas.

Kultuurfondi kulutusi tehakse vastavalt sellekohasele eelarvele.

Kontot 130 krediteeritakse debiteerides:

1. kontot 160 — eraldamised üldkoosoleku otsuse kohaselt,
2. „ 181 — „ „ „ „
3. „ 163 — „ „ „ „
4. „ 06 — mitmesugused rahalised laekumised kultuurfondi kasuks.

Kontot 131 debiteeritakse krediteerides:

1. kontot 06 — rahalised kulutused kultuurfondi arvel,
2. „ 04 — materiaalsed kulutused kultuurfondi arvel,
3. „ 020 — soetatud inventar (või tehtud ehitused) kultuurfondi arvel,
paralleelselt kanne: Deebet — 01
Kreedit — 110
4. „ 100 — tsentraliseeritud üritusteks.

Kaadrite ettevalmistuse fond (131).

Kaadrite ettevalmistuse fond on kaadrite ettevalmistamiseks, sest mida paremini on inimesed oma erialal ettevalmistatud, seda paremini läheb kolhoosi töö. Kaadrite ettevalmistus on tähtsaim abinõu, mis viib kolhoosi töö paremusse ja tema tulude tõstmisele. Kaadrite ettevalmistuseks tehtud kulud tasuvad end mitmekordselt kolhoosi kõrgemate tulude näol. Seega kaadrite ettevalmistuse fondi arvel makstakse välja summasid kaadrite ettevalmistuse kulude otstarbeks, kursustele saadetud kaadri perekonna liikmete abistamiseks ning muud kulud ühenduses kaadrite ettevalmistusega.

Kaadrite ettevalmistuse fondi kantakse eraldamised kõigist kolhoosi rahalistest tuludest kolhoosi üldkoosoleku otsuse kohaselt. Kaadrite ettevalmistuse fondi vabad rahalised vahendid hoitakse jooksva arvel Riigipangas.

Kontot 131 krediteeritakse debiteerides:

1. kontosid 160, 181 ja 163 — eraldamised vastavalt üldkoosoleku otsusele,
2. kontot 06 (060, 061) — mitmesugused rahalised laekumised kaadrite ettevalmistuse fondi ka suks.

Kontot 131 debiteeritakse krediteerides:

1. kontot 06 (060, 061) — rahalised kulutused kaadrite ettevalmistuse kulude katteks,
2. „ 100 — tsentraliseeritud üritusteks E. Kalurikolhooside Liidu poolt.

Abistamisfond (132).

Abistamisfondi arvel abistatakse neid kolhoosi liikmeid, kes vajavad materiaalselt abi (nagu invaliidid, ajutiselt töövõime kaotanud inimesed, raugad).

Abistamisfond omab kolhoosi ühiskonnas suure tähtsuse. Inimesi, kes kaotanud töövõime või ei saa mingil muul põhjusel tööd teha, ei jäta kolhoos hädasse, annab neile rahalist toetust ja naturaali.

Abistamisfond kalurikolhoosis on rahaline ja naturaalne.

Abistamisfond täiendatakse kolhoosi kalandusrahalistest tuludest kuni 2% ja kolhoosi põllumajandusnaturaaltulu-

dest kuni 2%. Seega kalurikolhoosis kolhoosi liikmed, kes vajavad abi, saavad abi nii rahas kui ka natuuras. Abistamine viiakse läbi abistamiskassa kaudu.

Kontot 132 krediteeritakse debiteerides:

1. kontot 160 — kuni 2% kalandusrahalistest tuludest,
2. „ 180 — kuni 2% naturaaltuludest,
3. „ 06 (060, 061) — muud rahalised laekumised abistamisfondi kasuks.

Kontot 132 debiteeritakse krediteerides:

1. kontot 06 (060, 061) — väljamaksud abistamisfondi arvel,
2. „ 041 — saaduste väljaandmine abistamisfondi arvel.

KREDIIT.

Krediidi alal on kaks esimese järgu kontot:

- konto 14 — pikaajaline krediit,
- konto 15 — lühiajaline krediit.

Pank (Põllumajanduspank või Riigipank) annab krediiti kindlale objektile ja tagatise olemasolul. Iga krediit on sihipärase otstarbega ja tähtajaline. Lühiajaline krediit, mida annab Riigipank või Põllumajanduspank, on tähtajaga kuni üks aasta. Pikaajalist krediiti annab Põllumajanduspank ja on mitmesuguse tähtajaga rohkem kui üks aasta. Iga krediidi kohta antakse pangale võlakohustus. Laenu saamiseks tuleb esitada pangale avaldus, väljavõtte üldkoosoleku otsusest ja eelarvest, bilansi kolhoosi majandusliku seisundi kohta ülevaate saamiseks.

Pangakrediitide põhiprintsiibiks on see, et krediit peab olema plaaniliselt sihipärane, tagastatav, tähtajaline ja tagatud.

PIKAAJALINE KREDIIT (14).

Kontot 14 krediteeritakse debiteerides kontosid 020 või 06 laenu saamisel ja debiteeritakse — krediteerides kontot 06 laenu tasumisel.

Laenu reguleerimise fondist (140).

Selles kontos arvestatakse pikaajalised laenu, mis on saadud Riigipangas reguleerimise fondist. Saadud summa arvestatakse kolhoosi arvelduskontos või kapmahutuste kontos ning kasutatakse sihtmäärangule.

Põllumajanduspanga laenu käibevahenditeks (141).

Seda kontot praegu ei kasutata, kuna Põllumajanduspank praegu käibevahenditeks pikaajalist laenu ei anna.

Põllumajanduspanga laenu kapitaalvahutusteks (142).

Põllumajanduspangast saadud laenu kantakse ka kontosse 064 või makstakse panga poolt otseselt välja debiteerides kontot 020.

Laenu kasutatakse kapitaalvahutusteks.

Näide kandeeringute kohta — põhivahendite ostmise pikaajalise laenuga.

- a) Deebet — 06
Kreedit — 142 laenu rbl. 25 000.—
- b) Deebet — 020
Kreedit — 06 põhivahendi ostmise rbl. 25 000.—
- c) Deebet — 110 kaetakse jagamatu fondiga
Kreedit — 020 rbl. 25 000.—
- d) Deebet — 01 ostetud põhivahend rbl. 25 000.—
Kreedit — 110 võetakse arvele.
- e) Deebet — 142
Kreedit — 06 laenu osaline tasumine rbl. 6000.—
sellele paralleelkanne:
- f) Deebet — 160
(või 163 või 051)
Kreedit — 110 jagamatu fondi tegelik suurenemine
tasutud summa võrra.

Vastavalt kolhoosi põhikirjale pikaajalise laenu tasumise puhul debiteeritakse kontot 160, 163 või 051 vastavalt sellele, kuhu pikaajalise laenu ostetud põhivahend oli kasutamiseks antud krediteerides jagamatu fondi (kontot 110).

Pikaajaliste laenude makstud % -ga debiteeritakse kontosid 051, 160, 163.

Analüütiliselt avatakse igale krediidile eri konto, milles näidatakse krediidi otstarve ja krediidi tingimused.

LÜHIAJALINE KREDIIT (15).

Riigipank plaaniliste laenude alal tööndusotstarbeks (150).

Seda kontot kasutatakse Riigipanga lühiajaliste laenude arvestamiseks püügivahendite ostmise alal.

Laenud kapitaalremondiks (151).

Selles kontos arvestatakse Põllumajanduspanga lühiajalised laenud põhivahendite kapitaalremondiks.

Laenu tasumine toimub arvelduskontost.

Laenud põllumajanduslikeks töödeks (152).

Selles kontos arvestatakse Riigipanga laenud seemnete, mineraalväetiste ja loomasöötade ostuks.

Riigipank ajutise isiklise arve järgi (153).

Seda kontot praegu ei kasutata. (See konto oli kasutamisel mõningate panga krediidi tehingute muudatustega 1. I 1931. a.)

Analüütiliselt avatakse igale krediidile eri konto. Igal krediidil on oma sihtotstarve ja kindlad tasumise tähtajad.

KULUD JA TULUD (16).

Kulusid võime jaotada:

a) otsesed kulud — otseselt arvestatud kulud toodangule: tooraine ja materjalid, töötasu jt.,

b) kaudsed kulud — administratiiv-majanduslikud kulud.

Kontos 16 kulusid ja tulusid põllumajanduse alal ei arvestata, selleks on konto 05.

Kulud ja tulud toorkala alal (160).

Selle konto deebetis arvestatakse kulud toorkala alal, nende kulude nomenklatuur on järgmine:

1. Töötasu kolhoosi liikmeile.
2. Töötasu ja juurdearvestus töötasule palgalise tööjõu alal.
3. Abimaterjalid.
4. Transportkulud.
5. MKJ teenused.
6. Püügivahendite kulumine.
7. Laevade jooksev remont.
8. Muude põhivahendite jooksev remont.
9. Kalandusmaks.
10. Põhivahendite ja püügivahendite kindlustusmaks.
11. Melioratsioonikulud ja kalakasvatuse edendamise kulud.
12. Pääste-abinõude kulud.
13. Eraldamised jagamatu fondi.
14. Pikaajaliste laenude maksud.
15. Eraldamised EKK Liidule.
16. Eraldamised erifondidesse.
17. Püügivahendite mahakandmine loodusõnnetuste tagajärjel.
18. Makstud % % krediidi alal.

Vastavalt tähendatud kulude nomenklatuurile analüütiliselt konto 160 deebet jaguneb paljulahtrilisel kaardil (või raamatus) 18 alalahtrisse, kusjuures 19-nes lahter on kokkuvõtte-lahter.

Konto 160 kreditis arvestatakse tulud toorkala müügist riiklikele kalandustehastele (kalakombinaatidele).

Konto 160 konteeringud:

Näide:

Toorkala hulk	3655,5 kg.
Toorkala väärtus	rbl. 2988,55
Avansina kalureile	„ 1798,91
Kuulub kolhoosile	„ 1189,64
25% MKJ-le	„ 746,93
1 ¹ / ₂ % fondi 111	„ 44,82
1 ¹ / ₂ % kalastusmaks	„ 44,82
2% EKK Liidule	„ 59,77

- a) Deebet — 090 } toorkala väärtus rbl. 2988,55
 Kreedit — 160 }
- b) Deebet — 080-a (brigadiiri konto) } avansina brigadiirile
 Kreedit — 090 } rbl. 1798,91
- c) Deebet — 160 }
 Kreedit — 080 (üldkonto) } töötasu arvestus rbl. 1798,91
- d) Deebet — 080 (üldkonto) } töötasu kandmine isiklikele
 Kreedit — 080-b (isikl. kontod) } kontodele rbl. 1798,91
- e) Deebet — 080-b (isikl. kontod) } brigadiiri avansiaruande järgi
 Kreedit — 080-a (brigadiiri konto) } välja makstud töötasu kavi-
 reile rbl. 1798,91.
- f) Deebet — 160 }
 Kreedit — 093 (MKJ) } arvestuse järgi MKJ-le rbl. 746,93
- g) Deebet — 160 }
 Kreedit — 111 } arvestuse järgi fondi 111.
- h) Deebet — 160 }
 Kreedit — 092 } arvestuse järgi kalastusmaks rbl. 44,82
- i) Deebet — 160 }
 Kreedit — 100 } arvestuse järgi EKK Liidule 1% rbl. 29,89
- j) Deebet — 160 }
 Kreedit — 131 } arvestuse järgi kultuurifondi 1% rbl. 29,89
- k) Deebet — 160 }
 Kreedit — 132 } arvestuse järgi kaadrite ettevalmistamise fondi
 1% rbl. 29,89.
- l) Deebet — 092 }
 Kreedit — 090 } RP t/a j. ülekantud kalastusmaks rbl. 44,82
- m) Deebet — 093 (MKJ) }
 Kreedit — 090 } RP t/a j. ülekantud MKJ kontosse
 rbl. 746,93
- n) Deebet — 061 }
 Kreedit — 090 } RP t/a j. ülekantud meie arvelduskontosse
 rbl. 397,89
- o) Deebet — 131 } 1/2% EKK Liidule
 Kreedit — 100 } tsentraliseeritud üritusteks rbl. 14,94
- p) Deebet — 132 } 1/2% EKK Liidule
 Kreedit — 100 } tsentraliseeritud üritusteks rbl. 14,94

Aasta lõpul konto 160 deebetisse kantakse vastavas ulatuses administratiiv-majanduslikud kulud krediteerides kontot 164.

Konto 160 saldeeritakse aasta lõpul kasumite ja kahjumite koondkontoga 191.

Tulud ja kulud üleplaaniisest toorkala püügist (161).

Selle konto korrespondeerimine sarnaneb kontole 160: deebetisse kantakse kulud üleplaaniisest toorkala püügist ja kreditiisse — tulud.

Kontot 161 krediteeritakse debiteerides kontot 091 üleplaaniisest toorkala püügist saadava juurdemaksu (preemia) summaga.

Kontot 161 debiteeritakse krediteerides:

- a) kontot 080 — kalurikolhoosi liikmeile arvestatud summa
- b) „ 100 — reguleerimisfondi arvestatud summa
- c) „ 100 — EKK Liidu heaks arvestatud summa

Aasta (või kvartali) lõpul vastavalt üldkoosoleku poolt määratud protsendiga määratakse eraldamisi kapitaalimahutusteks eraldamise fondi, abistamise fondi ja jagamatu fondi.

Konto 161 aasta lõpul saldeeritakse kontoga 191.

Analüütiline arvestus peetakse paljulahtrilisel kaardil.

Kulud ja tulud kala ümbertöötamisest (162).

Konto 162 deebetisse kantakse töötlemiseks antud toorkala omahinnaga krediteerides kontot 040 (materjalid). Ühtlasi kantakse konto 162 deebetisse kõik toorkala töötlemisega seoses olevad kulud.

Kulude nomenklatuur on järgmine:

I. Töötlemise alal.

1. Materjalid ja küte.
2. Töötasu kolhoosi liikmeile.
3. Töötasu ja juurdearvestus töötasule palgalisele tööjõule.
4. Jäämurdmise kulud.
5. Põhivahendite jooksev remont.
6. Transpordikulud.
7. Jäähoidla kulud.
8. Kindlustus.
9. Muud töötlemise kulud.

II. Valmiskauba alal.

10. Taara ja pakkematerjalid.
11. Muud materjalid.
12. Töötasu kolhoosi liikmeile.
13. Töötasu ja juurdearvestus töötasule palgalisele tööjõule.
14. Transportkulud.
15. Muud kulud valmiskauba alal.
16. Eraldamised EKK Liidule ja fondidesse.

Kontot 162 krediteeritakse debiteerides:

1. kontot 041 (kaubad) — omahinnaga lattu antud kaubad.

Sellel juhul on konto 162 tootmise (kalkulatsiooni) konto, mille saldo näitab lõpetamata toodangut.

Teine viis:

— preiskurandi hinnaga (müügihinnaga) lattu antud kaubad.

Sellel juhul konto 162 kujuneb tulemuskontoks, mille saldo näitab kasumit (või kahjumit) ning saldeeritakse aasta lõpul kontoga 191.

2. Kontot 041 (kaubad) — hinnalised jäätmed ümber-
töötamisest.
3. kontot 166 — enne konto 162 sulgemist kantakse lõpetamata toodang tul. ar. per. kulude kontosse. Järgmise aasta algul kantakse see summa tagasi konto 162 deebetisse.

Märkus: Teise viisi järgi kauba arvele võtmine müügi hinnaga ei ole soovitatav — see võiks kõne alla tulla vaid sellel juhtumil, kui kaup samas kvartalis realiseeritakse. Vastasel korral kaup jääb bilanssi müügi hinnaga, mis ei ole lubatav. Kaup-materiaalsed väärtused peavad bilansis olema tegeliku omahinnaga.

KULUD JA TULUD ABIETTEVÕTETE ALAL (163).

Konto 163 moodustab endast kahe suguse iseloomuga kontosid: tootmise (kalkulatsiooni) kontod ja tulemuskontod.

163 — tööstusettevõtted.

Selle konto deebetisse kogunevad kõik tootmisega seoses olevad kulud, mille alusel koostatakse omahinna kalkulat-

sioon. Krediti kaudu suunatakse valmistoodang kontosse 041. See konto tulemust ei anna. Aasta lõpul suunatakse lõpetamata toodang kontosse 166, kust järgmise aasta algul tagasi kantakse kontosse 163.

Kontot 163 debiteeritakse krediteerides:

1. kontot 040 — materjali suunamine tootmisse;
2. „ 080 — töötasu kolhoosi liikmeile;
3. „ 095 — töötasu palgalisele tööjõule;
4. „ 093 — juurdearvestus töötasule palgalise tööjõu alal;
5. mitmed kontod — mitmesugused muud kulud seoses tootmisega.

Kontot 163 krediteeritakse debiteerides:

1. kontot 041 — lattu antud valmistoodang tegeliku omahinnaga;
 2. „ 166 — aasta lõpul lõpetamata toodang.
- Analüütiliselt 163 deebet ja 163 krediti kohta peetakse eri kaarte paljulahtrilise vormiga.

Tootmise kulude nomenklatuur:

1. Tooraine ja materjalid.
2. Küte.
3. Töötasu kolhoosi liikmeile.
4. Töötasu ja juurdearvestus töötasule palgalise tööjõu alal.
5. Jooksev remont.
6. Transportkulud.
7. Eraldamised fondidesse ja EKK Liidule.
8. Muud tootmiskulud.

163 — auto majandamine.

Selle konto deebetisse kantakse kõik kulud auto majandamisest: a) autojuhi palk, b) küte ja määrdeõlid, c) auto jooksev remont, d) muud auto majandamisega seoses olevad kulud ning eraldamised fondidesse ja EKK Liidule.

Selle konto kreditisse kantakse kõik tulud auto majandamisest: a) saadud väljaspoolt, b) auto kolhoosi teenistuses.

Tähendatud konto annab ühekordse saldo:

kredit-saldo — kasum auto majandamisest,

deebet-saldo — kahjum auto majandamisest.

Saldeeritakse aasta lõpul kontoga 191.

163 — elamu-kommunaalmajandus.

Selle konto deebetisse kantakse kõik elamu-kommunaalmajanduse kulud: a) kojamehe palk, b) majade jooksev remont, c) muud majade korrashoiu kulud, d) maksud, e) eraldamised fondidesse ja EKK Liidule.

Selle konto kreditisse kantakse üürid, mis laekuvad korterite üürileandmisest.

Tähendatud konto aasta lõpul saldeeritakse kontoga 191.

163 — realiseerimine.

Oma abiettevõtte toodangu (mitte põllumajandusliku) realiseerimiseks kasutatakse realiseerimise kontot.

Selle konto deebet korrespondeerub kontoga 041 — müüdüd toodang omahinnaga.

Selle konto kreditisse kantakse realiseerimisest saadud summad (müügihind). Seega see konto on hinde-tulemuskonto, mille deebetis on müüdüd kaup omahinnaga, kreditis — müügihinnaga. Nende hindade vahe — krediti-saldo näitab kasumit realisatsioonist ning saldeeritakse aasta lõpul kontoga 191.

Administratiiv-majanduslikud kulud (164).

See on aktiivne kogumis-jaotamiskonto, mille deebetisse kogutakse kõik kolhoosi administratiiv-majanduslikud kulud. Administratiiv-majanduslikud kulud on kaudsed kulud. Neil ei ole otsesest ühendust tootmistegevusega.

Deebetisse kogutud summa jaotatakse krediti kaudu enne aasta lõpubilansi koostamist proportsionaalselt järgmiste kontode krediti-käivetele:

1. 160 — tulud toorkala alal,
2. 163 — tulud realisatsioonist,
tulud auto-majandamisest,
tulud majade üürimisest,
tulud teenustöödelt jt.

3. 181 — rahalised tulud põllumajanduses.

Seega konto 164 deebetisse kogunenud kulud kantakse enne teiste kontode saldeerimist tähendatud kontode deebetisse jaotatult proportsionaalselt nende tuludele.

Konto 164 kulude nomenklatuur on järgmine:

1. Töötasu kolhoosi liikmeile.
2. Töötasu palgalisele tööjõule ja juurdearvestus sellel alal.
3. Komandeerimiskulud.
4. Ruumide korrashoid ja majanduslikud kulud.
5. Kantselei kulud.
6. Posti, telefoni ja telegraafi kulud.
7. Jooksev remont.
8. Maksud ja lõivud.
9. Muud kulud.

Administratiiv-majanduslikke kulusid võib teha ulatuses vastavalt EKK Liidu ringkirjale 14. veebr. 1953. a.

Mitmesugused kulud ja tulud (165).

Selle konto deebetisse kantakse kulud järgmise nomenklatuuri järgi:

1. Maksud ja trahvid.
2. Aegunud debitoorse võlgnevuse mahakandmine (üldkoosoleku otsusel).
3. Lootuseta võlgade mahakandmine (üldkoosoleku otsusel).
4. Kohtukulud.
5. Materjalide hinna-alandused.
6. Kahjumid loodusõnnetustest.
7. Möödunud aastate operatsioonide kahjumid.
8. Muud juhuslikud kulud või kahjumid.

Selle konto kreditisse kantakse tulud järgmise nomenklatuuri järgi:

1. Saadud % %.
2. Saadud trahvid ja viivised.
3. Aegunud kreditoorse võlgnevuse mahakandmine.
4. Kaupade, materjalide ja rahaliste vahendite ülejäägid.
5. Tulud möödunud aastate operatsioonidest.
6. Muud juhuslikud tulud või kasumid.

Konto 165 on finantstulemuskonto, mille deebet-saldo ja kredit-saldo aasta lõpul kantakse kontosse 191.

Analüütilist arvestust peetakse paljulahtrilisel kaardil.

Tulevaste aruannete perioodide kulud ja tulud (166).

See on aktiivne bilansiline konto. Kolhoosi töös tekib kulutusi, mis on vaja jaotada rea eelolevate perioodide (kuu või kvartal) vahel, näit. kulud, mis on vaja lülitada toodangu omahinda järgnevate perioodide vahel või muud ette tehtud kulud. Kreeditisse aga kantakse tulud eelolevate perioodide kohta. Seega see konto omab nii deebet- kui krediti-saldod. Deebet-saldo on bilansi aktivas ja krediti-saldo bilansi passivas.

Kontot 166 debiteeritakse krediteerides:

1. kontot 162 — lõpetamata toodang (aasta lõpul);
2. „ 163 — lõpetamata toodang (aasta lõpul);
3. „ 020 — kapitaalremont, mis ületab kulumise;
4. „ 060, 061, 08, 09 — kulud eelolevate perioodide kohta.

Kontot 166 krediteeritakse debiteerides:

1. kontot 162 — lõpetamata toodangu tagasikandmine järgmise aasta algul;
2. „ 163 — lõpetamata toodangu tagasikandmine järgmise aasta algul;
3. „ 111 — kanne kulumise kogumisel;
4. „ 060, 061 — tulud eelolevate perioodide eest.

PÕHIVAHENDITE VÄLJALANGEMINE (17, 170).

Põhivahendid langevad välja mitmesugustel põhjustel: likvideerimine, äraikulmine, müük ja teised põhjused. Põhivahendite väljalangemise arvestuseks on konto 170.

Kontot 170 debiteeritakse krediteerides:

1. kontot 01 — põhivahendite väljalangemine inventari hinnaga;
2. „ 043 — noorloomade väljalangemine või nuumale andmine;
3. „ 08, 09 — töötasu põhivahendite likvideerimisel;
4. „ 111 — konto 170 krediti-käive, väljaarvatud amortisatsioon, väljalangenud põhivahendite ja noorloomade alal;

5. „ 181 — rahalisteks tuludeks arvatud summad loomade ja noorloomade müügist;
6. „ 180 — naturaaltulud põhivahendite või noorloomade likvideerimisest.

Kontot 170 krediteeritakse debiteerides:

1. kontot 113 — väljalangenud põhivahendite kulumine;
2. „ 06 — likvideerimisest saadud rahalised vahendid;
3. „ 093 — müüdud põhivahendid (või noorloomad), kui raha veel saamata;
4. „ 040 — likvideerimisest saadud materjalid;
5. „ 110 — konto 170 deebet-käive miinus amortisatsioon.

Konto 170 analüütilist arvestust peetakse paljulahtrilisel viisil järgmise alajaotusega:

1. Põhivahendite väljalangemine (peale loomade).
2. Tööloomade müük.
3. Produktiivkarja müük karja uuendamise otstarbel.
4. Loomade müük riiklikeks normideks.
5. Loomade müük riiklikele ja kooperatiivsetele organisatsioonidele.
6. Loomade müük kolhoosi turul.
7. Loomade tapmine.
8. Muud loomade väljalangemise põhjused.

Konto 170 omab kahekordsed saldod. Bilanssi jäävad saldod ainult lõpetamata tehingute kohta.

Likvideerimise lõpetamisel kantakse:

- a) deebet-käive konto 110 deebetisse ja
- b) kredit-käive konto 111 kreditisse või
 - „ 181 kreditisse või
 - „ 180 kreditisse (naturaaltulud likvideerimisest).

TULUD JA KULUD PÖLLUMAJANDUSEST (18).

Naturaaltulud ja nende jaotamine (180).

Konto 180 on passiivne kogumis-jaotamiskonto, mille kreditisse kogutakse naturaaltulud ja jaotatakse deebeti kaudu fondidesse ning kolhoosi liikmeile normipäevadeks.

Kontot 180 krediteeritakse debiteerides kontot 041 kõigi naturaaltuludega.

Konteeringud ümbertöötlemise alal:

	a) Deebet — 050	} rbl. 600.—	(antud ümbertöötlemiseks),
	Kreedit — 041		
	b) Deebet — 041	} rbl. 680.—	(saadud töötlemisest),
	Kreedit — 180		
storno	<u>Kreedit — 180</u>	} <u>rbl. 600.—</u>	vähendatakse naturaaltulusid, et need teiskordselt arvelevõtmisega ei suureneks kahekordselt.
	c) <u>Deebet — 050</u>		

Kontot 180 debiteeritakse krediteerides:

1. kontot 050 — naturaalkulude ülekandmine;
2. „ 112 — eraldamised põllumajanduslikesse erifondidesse;
3. „ 132 — eraldamised abistamisfondi;
4. „ 181 — müügiks järgmisel aastal;
5. „ 081 — kolhoosi liikmeile normipäevadeks.

Konto 180 deebetisse kanded tehakse aasta tööde lõpetamisel.

Põllumajanduslikku erifondi (112) eraldamisel tehakse paralleelkanne:

Deebet 040
Kreedit 041

kuna passivas põllumajandusliku erifondi naturaalvahendid on aktivas kontos 040.

Rahalised tulud ja nende jaotamine (181).

Konto 181 on passiivne kogumis-jaotamiskonto, mille kreeditisse kogutakse põllumajanduse alal rahalised tulud ja jaotatakse deebetiga kaudu. Tehingud konto 181 deebetisse tehakse aasta lõpul.

Kontot 181 krediteeritakse debiteerides:

1. kontot 060 või 061 — rahalised tulud;
2. „ 093 — rahalised tulud;
3. „ 180 — saadused, mis eraldatud müügiks järgmiseks aastaks.

Kontot 181 debiteeritakse krediteerides:

- 1 kontot 051 — aasta jooksul tehtud rahalised kulud (konto 051 saldeerimine);
2. „ 164 — administratiiv-majanduslikud kulud põllumajanduse osas;
3. „ 111 — eraldamised kapmahut. eraldamise fondi;
4. „ 130, 131 — eraldamised erifondidesse;
5. „ 100 — eraldamised EKK Liidule;
6. „ 081 — kolhoosi liikmeile normipäevadeks.

KASUMID JA KAHJUMID (19).

Konto 19 — kasumid ja kahjumid — jaguneb kahte alakontosse: 190 ja 191.

Kasumid ja kahjumid kuni aruandeaastani (190).

Selles kontos arvestatakse kasumid ja kahjumid kuni aruandeaastani.

Saldod sellesse kontosse kantakse kontost 191.

Üldkoosoleku otsuse alusel jaotatakse kasumid või kaetakse kahjumid vastavalt kolhoosi põhikirjale.

Kasumid ja kahjumid aruandeaastal (191).

Konto 191 on tulemuskontode koondkonto, kuhu kantakse kõik kasumid ja kahjumid (aasta lõpul), välja arvatud kulud ja tulud põllumajanduse alal.

Konto 191 esineb bilansis ühekordse saldona — kas kreeditsaldo või deebetsaldo.

Kontosse 191 kantakse tulemused:

kontost 160 — tulud ja kulud kalanduse alal;

„ 161 — tulud ja kulud üleplaaniilistest juurdemak-
sudest;

„ 163 — tulemused realisatsioonist, teenustest,
auto majandamisest jm.;

„ 165 — mitmesugused kulud ja tulud.

Konto 191 peab olema kooskõlas tulemusaruandega (vorm nr. 15).

NORMIPÄEVAD (20, 200).

Konto 200 iseärasus seisab selles, et siin on tehingud mitterahalised ja kanded on ühepoolsed (ühekordsed).

Kontosse 200 kantakse pidevalt kõik normipäevad algdokumentide (arvestuslehtede) alusel. Konto 200 kokkuvõte igal ajal näitab kulutatud normipäevade koguarvu.

Analüütiliselt peetakse:

- a) normipäevade arvestusraamatut,
- b) kolhoosiliikmete arvelduste raamatut,
- c) plaanitäitmise raamatut normipäevade alal.

KONTOD BILANSI ALL.

Bilansi all olevaid kontosid peetakse kahel süsteemil:

- a) paariskontodena,
- b) ühepoolsetl.

Kalurikolhoosides peetakse bilansi all olevaid kontosid paariskontodena, milleks on pearaamatus eraldatud eriosa (näit. pearaamatu lõppu).

Paariskontodel deebet- ja krediti-saldod on alati võrdsed.

Kasutatakse järgmisi bilansi all olevaid kontosid:

1. a) Renditud põhivahendid — 201
- b) Põhivahendite rendileandjad — 201-a

Näide:

- a) Deebet — 201
- Kredit — 201-a

renditud põhivahendeid;

- b) Deebet — 201-a
- Kredit — 201

tagastatud renditud põhivahendeid.

2. a) Materjalid vastutaval hoiul — 202
- b) Deponendid mat. alal vasutaval hoiul — 202-a

Nendes kontodes arvestatakse materjalid, mis meie oleme võtnud enda juures vastutavale hoiule, näit. tellitud materjalid ei vastanud nõuetele, meie loobusime nende vastuvõtmisest ning jätsime enda juurde vastutavale hoiule kuni korralduste saamiseni.

3. a) Kolhoosi liikmed tasumata osamaksude ja sisseastemaksude alal — 203
b) Kolhoosi liikmete võlgnevus osamaksude ja sisseastemaksude alal — 203-a
4. a) MKJ üleantud laevade alal — 204
b) MKJ-le üleantud laevad — 204-a
5. a) MKJ üleantud püügivahendite alal — 205
b) MKJ-le üleantud püügivahendid — 205-a
6. a) MKJ üleantud inv. ja võrgumaterjalide alal — 206
b) MKJ-le üleantud inv. ja võrgumaterjalide alal — 206-a

KALURIKOLHOOSI BILANSI ANALÜÜS.

Bilanss annab ülevaate kolhoosi ressursside seisundist aruandeperioodi lõpuks. Bilanss esineb dokumendina kolhoosi finantsilise seisundi analüüsimiseks.

Kolhoosi aasta aruandlus sisaldab 18 vormi, nende hulgas vorm 16 on möödunud aasta majandustegevuse lõppbilanss. Selle analüüs kolhoosi juhtimiseks omab määratu suure tähtsuse. Bilanss näitab, missugused on kolhoosi vahendid ja vahendite allikad bilansi koostamise ajaks.

Bilanss ühtlasi näitab kolhoosi vahendite ja nende allikate omavahelist vahekorda, finantsseisundi pinget ja akumulatsiooni. Bilansi analüüsiga ammendatakse kolhoosi ressursse kolhoosi majanduse edasiarendamiseks.

Analüüsiks võtame ühe tegeliku kalurikolhoosi bilansi.

KALURIKOLHOOS «KAJAK»
bilanss 1. jaanuariks 1955. a.

Aktiva

Kontode nr.nr.	Kirjete nimetused	Bilanss	
		1. I 1954	1. I 1955
010—016	01. Põhivahendid	223.570.04	229.228.46
020	02. Lõpetamata kapitaalehitus ja kapitaalremont	51.043.35	220.764.66
030	03. Püügivahendid	—	—
040	04. Kaup-materiaalsed väärtused		
040	Materjalid ja toorained	24.953.37	30.305.09
040	Ehitusmaterjalid	80.844.56	25.478.39
041	Saadused ja tooted	16.866.04	332.21
042	Väikeinventar	61.871.80	63.632.33
043	Noorloomad ja loomad nuumal	15.592.69	12.004.60
	Kokku konto 4	200.128.46	131.732.62
	06. Rahalised vahendid		
060	Kassa	38.87	208.23
061	Arveldus- ja jooksvad arved	120.521.41	95.252.64
062	Akreditiivid ja erikontod	—	—
064	Kapitaalmahutuste arve Põllumajandus pangas	39.446.65	29.138.26
	Sellest ülepl. juurdem. kolh. 10%	26.997.17	28.341.99
	Kokku konto 06	160.006.93	124.599.13
	07. Eraldatud vahendid		
070	Väärtpaberid	—	200.—
071	Pikaajalised arveldused üleantud väärtuste alal	668.686.09	668.686.09
	Kokku konto 07	668.686.09	668.886.09
	08. Arveldused kolhoosi liikmetega		
080	Rahalised arveldused	3.115.43	228.40
081	Arveldused normipäevade järgi	2.713.20	14.80
	Kokku konto 08	5.828.63	243.20

Kontode nr.nr.	Kirjete nimetused	Bilanss	
		1. I 1954	1. I 1955
	09. Arveldused asutustega ja isikutega		
090	Arveldused kalatehastega toorkala alal	6.265.03	44.48
091	Arveldused RM-ga ülepl. juurdemaksude alal	—	—
092, 3, 6	Arveldused muude as. ja isikutega	18.390.93	34.640.06
094	Aruandelised isikud	—	—
093	Arveldused tööttevõtjatega ehituste alal	—	—
	Kokku konto 09	24.655.96	34.684.54
100	10. Sisesüsteemilised arveldused		
	Arveldused EKK Liiduga	—	—
166	16. Tul. ar. perioodide kulud		
166	Abimajandi iõpetamata toodang (põllumajan. alal)	20.903.46	8.521.60
166	Põllumajanduskulud 1955. a. tul. arvel, mis ei ole kaetud möödunud aasta tuludega	—	—
166	Muud tul. ar. per. kulud	—	—
	Kokku konto 16	20.903.46	8.521.60
190	19. Kahjumid.		
191	Kahjumid kuni aruande-aastani	—	—
	Kahjumid aruande-aastal	—	—
	Bilanss	1.354.822.92	1.418.660.30

Passiva

Kontode nr. nr.	Kirjete nimetused	Bilanss	
		1. I 1954	1. I 1955
	11. Jagamatu fondid		
110	Jagamatu fondid	842.689.40	765.016.44
111	Eraldamised kapitaal-mahutusteks	135.455.75	174.993.08
112	Erifondid põllumajanduse alal	4.082.84	10.241.76
113	Põhivahendite kulumine	35.675.08	51.264.98
114	Noorloomade juurdesünni- ja juurdekasvu fond	15.592.69	12.004.60
	Kokku konto 11	1.033.495.76	1.013.520.86

Kontode nr. nr.	Kirjete nimetused	Bilanss	
		1. I 1954	1. I 1955
	12. Osamakufond	122.871.76	189.325.88
120	13. Sihtfondid		
130	Kultuurfond	7 332.60	6.812.09
131	Kaadrite ettevalmistuse fond	2.919.71	2.194.03
132	Abistamisfond	2.162.47	3.504.93
	Kokku konto 13	12.414.78	12.511.05
	14. Pikaajalised laenud		
140	Laenud reguleerimisfondist		
141	Laenud Põllumajanduspan- gast käibevahenditeks . .	700.—	500.—
142	Laenud Põllumajanduspan- gast kapmahutusteks . .	77.984.87	138.775.58
	Kokku konto 14	78.684.87	139.275.58
	15. Lühiajalised laenud		
150	Riigipanga laenud tööstus- varustuseks	—	—
150	Riigipanga laenud möödu- nud tähtaegadega	—	—
151	Laenud kapitaalremondiks .	—	—
152	Laenud põllumajandustöö- deks	—	—
	Kokku konto 15	—	—
	08. Arveldused kolhoosi liikme- tega		
080	Rahalised arveldused . . .	6.377.88	245.84
081	Arveldused normipäevade j.	74 817.50	61.223.65
	Kokku konto	81.195.38	61.469.49
	09. Arveldused asutustega ja isikutega		
092	Arveldused RM-ga maksude alal	148.99	123.77
093	Arveldused ehituste alal . .	360.40	—
093	Arveldused muude isikutega ja asutustega	—	102.37
095	Arveldused palgalise töö- jõuga	1 206.50	—
	Kokku konto 09	1.715.89	226.14
	10. Sisesüsteemilised arveldused		
100	Arveldused EKK Liiduga . .	406.18	817,64
166	16. Tul. ar. perioodide tulud .	—	—
	19. Kasumid		
190	Kasumid kuni aruande-aas- tani	—	—
191	Kasumid aruande-aastal . .	24.038.30	1.513.66
	Bilanss	1.354.822.92	1.418.660.30

Konto nr.	Aktiva	Seis 1.1 1955	Konto nr.	Passiva	Seis 1.1 1955
020	Lõpetamata kap-ehitused ja kapremondid .	220.764.66	111	Kapitaalmahutusteks eraldamise fond .	174.993.08
040	Ehitusmaterjalid .	25.458.39	142	Põllumajandus- panga laenu- d kapmahutus- teks	138.775.58
064	Kapmah. arve PP	29.138.26		Selles laenu- d lõpetatud kap- mahutuste alal, mille kus- tutustähtpäev ei ole veel saabunud . . .	52.032.92
093	Arveldused töö- ettevõtjatega ehituste alal .	—	151	Laenu- d kap- remondiks . . .	—
			093	Arveldused töö- ettevõtjatega ehituste alal .	—
	Kokku	275.361.31		Kokku	201.735.74
	Sissemaksmata PP	—		Vahendite üle- kulutus	13.615.57
	Bilanss	275.361.31			275.361.31

O i e n d :

Üldse eraldatud kapmahutusteks eraldamise fondi 1954. aastal (konto 111 krediid) rbl. 85 349,06.

Selles:

1. Sisseastumise maksudest	rbl. —	2. Varade müügist	„ 48 137,36	3. Riiklikust Kindlustusest huk-
nud varade eest	„ —	4. Eraldamised ka-
landuse, põllu-
majanduse ja
muude ettev. alal	rbl. 32 580,28
5. Eraldamised ka-
sumist	„ —	6. Maksudest aktide
ja MKJ-le üle-
antud varade eest	„ —	7. Muud eraldamised	„ 4 631,42		

Tähendatud kapitaalmahutuste kirjete seis passiva poolel näitab allikaid kapitaalmahutusteks, aktiva poolel aga kapitaalmahutuste alal kulutusi ja kapitaalmahutuste vahendeid. Toodud andmed näitavad lõppkokkuvõtte võrdlusena vahendite ülekulutust rbl. 13 615,57, see tähendab, et kapitaalmahutuste alal on tehtud rohkem kulutusi, kui seda kapitaalmahutuste allikad lubavad. Need kulutused on tehtud käibevahendite arvel, mis on kolhoosi tegevuse negatiivseks näitajaks. On ju raamatupidamise üldreegel: käibevahendeid ei tohi kapitaalmahutustesse paigutada.

Kulude ja tulude konto.

Jrk. nr.	Kirjete nimelused	Kulud aasta kohta	Tulud aasta kohta
1	Kulud ja tulud toorkala, mere-loomade ja muude meresaaduste alal	742.986,94	736.736,70
2	Kulud ja tulud ülepl. püügist riigile üleandmise alal	3.785,96	4.916,82
3	Kulud ja tulud ülepl. püügist, mis on jäetud kolhoosi käsutusse	—	—
4	Kulud püüniste soetamise ja ehituse alal, mis ületab kulumise summa	—	×
5	Kulud ja tulud karusnahkade loomade püügi alal	—	—
6	Kulud ja tulud transpordi ekspluatatsioonist	—	—
7	Kulud ja tulud muudest ettevõtetest ja tööstustest	24.010,12	25.064,77
8	Kahjumid ja kasumid as. ja is. arvelduste mahakandmisest	—	—
9	Möödunud aastate kahjumid ja kasumid	—	—
10	Materjalide ja saaduste müük	—	52,91
11	Muud juhuslikud kulud ja tulud	5.092,51	10.617,99
	Kokku	775.875,53	777.389,19
	Kasum	1.513,66	
	Bilanss	777.389,19	777.389,19
	Peale selle: rahalised tulud põllumajandusest maksimisega normipäevade j.	×	169.474,43
	Kokku rahalised tulud	×	946.863,62
	Saadud kasum kuulub arvestamisele:		
	a) möödunud aastate kahjumite katteks	rbf.	—
	b) kolhoosi jagamatu fondidesse	"	—
	c) muudesse kolhoosi fondidesse	"	1.513,66
	d) vastastikku abistamise kasu	"	—
	e) jaotamiseks kolhoosi liikmeile	"	—

Tähendatud kulude-tulude bilanss näitab kolhoosi mitte rahuldavat tegevust:

art. 1 — kulud ja tulud toorkala alal, mis iseloomustab kolhoosi peamist tegevusala, näitab ülekulu 6,3 tuh. rbl.

Teised väiksema erikaaluga kulude-tulude bilansi artiklid näitavad mõningat tulu, mistõttu lõpptulemusena on netokasum 1,5 t. rbl., mis teeb välja kõigest 0,2% brutotulust. See väike akumulatsioon on oluliseks näitajaks kolhoosi mitterahuldavast tegevusest.

Aasta lõpubilanss on võrdlev-bilanss, see tähendab, et kõigi kirjete kohta on bilansilised andmed aasta alguseks ja aasta lõpuks. See võimaldab teha analüüsi vahendite ja vahendite allikate muutuste kohta möödunud aasta jooksul. Toome mõningaid võrdlusnäiteid:

1. Põllumajanduserifondide seis aasta lõpul on 2½ korda suurem, kui aasta algul, mis on hea näitaja põllumajanduse alal.

2. Osamaksu fond on suurenenud üle 66 t. rbl. Raamatupidamise andmed näitavad, et seda on tehtud jagamatu fondi korrigeerimise tõttu, see tähendab, et raamatupidamine ei olnud selles osas senini korras.

3. Debitoorne võlgnevus muude isikute ja asutuste alal, mis aasta algul oli juba liiga suur, on veel suurenenud aasta lõpuks üle 16 t. rbl., mis on väga halb näitaja kolhoosi finantsseisundi alal.

Niisugust võrdlust võib tuua paljude kirjete kohta. Neid võrdlusandmeid analüüsitakse, mis annab väärtuslikke andmeid kolhoosi juhatusele kolhoosi tegevusdünaamika tundma õppimiseks, ilma milleta ei saa kolhoosi edukalt juhtida.

Piltlikuma ülevaate saamiseks väljendame sama bilansi seisuga 1. I 1955 tuh. rublades kokkuvõtlikumal kujul jaotades bilansi kirjed gruppidesse vastavalt kirjete iseloomule:

Kalurikolhoosi «KAJAK»
bilanss 1. jaanuariks 1955.

Kontode numbrid ja kontode gruppide nimetused	Summa (t. rbl.)	%	Kontode numbrid ja kontode gruppide nimetused	Summa (t. rbl.)	%
Kapmahut. vahendid			Omade vahendite allikad		
01	229,2		100	765,0	
02	220,8		111	175,0	
040—ehitusmat. .	25,5		112	10,2	
064	29,1	504,6	113	51,3	
			114	12,0	
			120	189,3	
Eraldatud vahendid			13	12,5	
07	668,9	668,9	191	1,5	1216,8
					85,8
Käibe- vahendid			Pikaajal. krediit		
04	106,2		141	0,5	
060, 061	95,4		142	138,8	139,3
08	0,2				9,8
09	34,7		Arveldused		
16	8,5	245,0	08	61,1	
			09	0,2	
			100	0,8	62,4
		17,3			4,4
Bilanss		1418,5	Bilanss		1418,5
		100%			100%

Omade käibevahendite arvestus.

- a) Omade vahendite allikad t. rbl. 1216,8
Pikaaj. panga krediit kapmah. „ 138,8
kokku t. rbl. 1355,6
- b) Kapmahutuste vahendid t. rbl. 504,6
Eraldatud vahendid „ 668,9
kokku t. rbl. 1173,5
- c) Omade vahendite allikad ja
kapmahut. krediit t. rbl. 1355,6
Kapmahutused ja erald. vahendid „ 1173,5
Omade käibevahendite seis t. rbl. 182,1
s. o. 74,3% kogu käibevahenditest.

Sahmatbilanss.

Kontode nr. nr. ja kontode gruppide nimetused	Omade vahendite allikad							Pikaaj. kred. mah. 142	Pikaaj. kred. vah. 141	Arvel-dused		Aktiva	
	110	113	112	114	130 131	132	191			08	09 100	Summa (t. rbi.)	%
	111												
120													
01	177,9	51,3									229,2	16,1	
02	82,0							138,8			220,8	15,6	
040-e	25,5										25,5	1,8	
064	29,1										29,1	2,0	
07	668,9										668,9	47,1	
040	19,8		10,2			0,3					30,3	2,1	
041	0,2								0,1		0,3	0,2	
042	63,6										63,6	4,5	
043				12,0							12,0	0,8	
060, 061	20,1				9,0	3,2	1,5		0,5	61,1	95,4	6,7	
08										0,2	0,2	0,1	
09	33,7										34,7	2,4	
166	8,5										8,5	0,6	
Passiva . . .	1129,3	51,3	10,2	12,0	9,0	3,5	1,5	138,8	0,5	61,4	1418,5		
%	79,6	3,6	0,7	0,9	0,6	0,3	0,1	9,8	0,03	4,3		100%	

RINGKIRJU

16. märtsil 1954. a.
nr. 48

Kõigile kalurikolhooside juhatuste esimeestele, raamatupidajatele ja arveala töötajatele.

PREMIAAL-LISATASUDEGA SEOSSES OLEVATE OPERATSIOONIDE ARVESTAMINE KALURIKOLHOOSI RAAMATUPIDAMISES.

Käesolevaga Eesti Kalurikolhooside Liit teatab Teile täienduseks meie kirjale nr. 192, 31. detsembrist 1953. a.

Seoses osalise muutmisega 1-sest jaanuarist 1954. a. kalurikolhooside poolt riigile üleplaani müüdava kala eest saadava premiaallisatasa jaotamise korra kohta, mis on kinnitatud NSV Liidu Toidukaupade Tööstuse Ministri ase-täitja poolt ning teatavaks tehtud NSVL Toidukaupade Tööstuse Ministri kirjaga nr. 9—11—21. novembrist 1953. a., et nende operatsioonide arvestamist kolhoosi bilansis tuleb käsitada järgmiselt:

dud kala eest saadava premiaallisatasa summale ja kantud Üheaegselt arve esitamisel riigile üle kvartaliplaani müü-kreedit kontole 161, debiteeritakse sama kontot:

1. Kreedit kontost 080 50% preemia summast brigaadide ja lülide kasuks, kes ületasid kvartali plaani.

2. Kreedit kontost 100 5% preemia summast kohalikku reguleerimisfondi ja 1% preemia summast Eesti Kalurikolhooside Liidu ülalpidamiseks.

3. Mootorkalapüügijaamade poolt teenindavates kalurikolhoosides kontost 111 10% preemia summast, viimastele kapitaalvahetusteks.

Kui kolhoosi üldkoosolekul on vastuvõetud otsus eraldamisteks kvartalite viisi kapmahutuste fondi ja spetsfondi (kaadrite ettevalmistamiseks, kultuurfondi ja abistamisfondi) siis üheaegselt ülalnäidatud eraldamistega kontole 161 peab olema tehtud juurdearvestus nendesse fondidesse üldkoosoleku poolt vastu võetud suuruses.

Kui sarnast otsust kolhoosi üldkoosolekul tehtud ei ole, siis nendesse fondidesse eraldamist teostatakse tulude jaotamisel peale aastaaruande koostamist.

Aasta kalapüügiplaani täitnud brigaadide ja lülide premeerimiseks ning kolhoosi juhtiva koosseisu premeerimiseks kvartali ja aasta kalapüügiplaani täitmisel kolhoosi poolt, võib suunata kuni 10% saadud premiaal-lisatasudest. Lõplikud summad selleks määratakse tulude jaotamisel peale aastaaruande koostamist. Selle juures tuleb tingimata tähele panna, et juhtiva koosseisu premeerimiseks kvartali ja aastaplaani täitmisel kolhoosi poolt ei kulutataks üle 5% kõigist saadud premiaal-lisatasudest.

Üldkoosoleku otsusel juhtivale koosseisule väljaantavad premiaal-lisatasud kvartaliplaanide täitmisel kolhoosi poolt samuti preemia summa, millest antakse preemiat aasta lõpul aastaplaani täitnud kaluribrigaadidele ja lülidele, s. o. 10% preemia summast kantakse konto 161 deebetisse ja krediteeritakse kontot 080.

Näitlikud kanded seoses ülalnimetatud operatsioonidega on järgmised:

1. Kolhoosi poolt esitati arve rahandusorganitele premiaal-lisatasule riigile üle kvartaliplaani müüdüd kala eest summas rbl. 5000.—

Raamatupidamiseks tehakse kanne:

d-et 091 rbl. 5000.—

k-it 161 „ 5000.—

2. Üheaegselt raamatupidamine teeb kanded:

a) brigaadide ja lülide kasuks, kes ületasid kvartali püügiplaani — 50% preemia summast:

d-et 161 rbl. 2500.—

ki-t 080 „ 2500.—

b) kohalikku reguleerimisfondi 5% preemia summast:

d-et 161 rbl. 250.—

k-it 100 „ 250.—

c) Eesti Kalurikolhooside Liidu ülalpidamiseks 1% preemia summast:

d-et 161 rbl. 50.—

k-it 100 „ 50.—

d) MKJ kapitaalmahutusteks 10%:

d-et 161 rbl. 500.—

k-it 111 „ 500.—

e) üldkoosoleku poolt vastuvõetud % eraldamisteks kap-
mahutuste ja spetsfondidesse:

d-et 161

k-it 111

„ 130

„ 131

„ 132

f) juhtivale koosseisule ja aastaplaani täitnud brigaa-
dide ja lülide premeerimiseks 10%:

d-et 161 rbl. 500.—

k-it 080 „ 500.—

(A. Tuha)

Juhatuse esimees

(H. Koplmaa)

Pearaamatupidaja asetäitja

13. juunil 1954. a.
Nr. 107

Kalurikolhoosi
juhatuse esimehele

KALURIKOLHOOSI RAAMATUPIDAJALE PREEMIA MAKSMISEST

NSVL Toidukaupade Tööstuse Ministeeriumi juhendi kalurikolhooside poolt riigile üle plaani müüdud kalalt saadavate premiaal-lisatasude jagamise korras 21. novembrist 1953. a. põhjal toimub kalurikolhoosi juhtiva koosseisu premeerimine kolhoosi liikmete üldkoosoleku otsusega, kusjuures kolhoosi raamatupidaja preemia määratakse kindlaks mitte üle 50% preemia summast, mis määratud kolhoosi esimehele. Preemia raamatupidajale makstakse välja igakord Eesti Kalurikolhooside Liidu loal, kui arvepidamine kolhoosis on heas korras ja aruandlus esitatud tähtaegselt.

Eeltoodut arvesse võttes Eesti Kalurikolhooside Liit juhib Teie tähelepanu sellele, et kolhoosi juhtiva koosseisu töötajate premeerimine tuleb otsustada kolhoosi üldkoosolekul ning raamatupidaja preemia väljamaksmise loa saamiseks esitada üldkoosoleku protokollist tõestatud väljavõte pree-

mia määramise kohta Eesti Kalurikolhooside Liidule. Pärast EKK Liidult nõusoleku saamist võib kolhoosi raamatupidajale preemia välja maksta.

(A. Tuha)
Juhatuseseimees

(E. Kuus)
Pearaamatupidaja

21. augustil 1954. a.
Nr. 149

Kalurikolhooside juhatuste esimeestele,
EKKL rajooni volinik-dispetšeritele.

UUED PREMIAAL-LISATASUDE MÄÄRAD.

ENSV Ministrite Nõukogu määrusega nr. 376 17. augustist 1954. a. abinõudest kalurite-kolhoosnike edasisest huvi tõstmisest kalapüügi suurendamiseks ja riigile üleandmiseks, kohustas välja maksma kalurikolhoosidele ja põllumajanduskolhoosidele, kes annavad riigile üle plaani kala ja mereloomi premiaal-lisatasu järgmistel määradel: (%-des)

Kvartali kala- ja mere- loomi püügiplaani ületami- mise %	Premiaal-lisatasu määr kokkuostuhinnalt
Kuni 10	75
üle 10 kuni 20	110
üle 20 kuni 30	150
üle 30	200

Uus premiaal-lisatasu süsteem kehtestati 1. augustist k. a. ENSV Kalurikolhooside Vabariiklik Liit teeb Teile ettepaneku viia läbi laialdane selgitustöö kolhoosnike seas uute premiaal-lisatasude kohta. Organiseerige sotsialistlikku võistlust plaani ületamiseks, et kindlustada töötajatele rohkem kala ja tõsta oma materiaalsel heaolu.

Juhatuseseimehe aset.
(J. Välja)

KOLHOOSIDE POOLT OTSESELT KAUBANDUSVORKU TURUSTATUD TOORKALALT SAADUD 50%-LISE HINNALISANDI ARVESTAMISEST.

Täiendavalt EKK Liidu kirjale nr. 156, 2. septembrist 1954. aastast ning kooskõlas NSV Liidu Kalatööstuse Ministeriumi kirjaga nr. 130 — 2. septembrist 1954. a. Eesti Kalurikolhooside Liit teatab, et seoses järelepärimistega kohtadelt, mis on tulnud toorkala üleandmise juures ettenähtud 50% hinnalisandi jaotamise korra kohta kooskõlas NSV Liidu Ministrite Nõukogu määrusega nr. 1314, 1. juulist 1954. a., NSV Liidu Kalatööstuse Ministerium soovib kalurikolhoosidele arvata liikmete üldkoosoleku otsuse põhjal kolhoosi poolt saadud ülalnimetatud hinnalisand kolhoosi tuludesse jaotades kooskõlas kaluriartelli põhikirja punktidega 27 ja 28.

(A. Tuha)
Juhatuse esimees

JAGAMATU FONDI EELMISTE AASTATE EEST SISSEMAKSMATA SUMMADE KUSTUTAMISE LÄBIKANDMISEST KALURIKOLHOOSI RAAMATUPIDAMISES.

Kui üksikutel maksuraskustesse sattunud kalurikolhoosidel on EKK Liidu ettepanekul ja NSV Liidu Kalatööstuse Ministeriumi kinnitusel lubatud kustutada jagamata fondi sissemaksmata summade võlgnevust, siis toimub selle kohta kannete tegemine kalurikolhoosi raamatupidamises järgmiselt:

1. Kui kolhoosil on olemas kahjum bilansis eeslmistest aastatest — debiteerida kustutamisele kuuluva summaga kontot 111 ja krediteerida kontot 190.

2. Kui kolhoosil on katmata kahjumeid põllumajanduslikust abimajandist eelmiste aastate kohta, debiteerida kontot 111 ja krediteerida kontot 166.

3. Kui aga kolhoosi bilansis ei esine kahjumeid eelmistest aastatest, siis tuleb debiteerida kontot 111 ja krediteerida kontot 110.

(A. Tuha)
Juhatusesimees

(E. Kuus)
Pearaamatupidaja

KASUTATUD KIRJANDUS:

- 1) Бухгалтерский учет в рыбацких колхозах.
- 2) Проф. Н. А. Кипарисов — Теория бухгалтерского учета.
- 3) Проф. М. Х. Жебрак — Краткий курс бухгалтерского учета для счетоводов промышленных предприятий.
- 4) А. И. Сумцов — Курс теории бухгалтерского учета.
- 5) P. N. Vassilenko — Raamatupidamise kursus.

SISUKORD

Bilansi mõiste	3
Konto mõiste	4
Dokumentatsioonist	6
Raamatupidamise registrid	8
Käibearuanded	10
Vigade parandamine ja stornokanded	11
Kalurikolhoosi kontoplaan	12
Kontode lühike karakteristika	16
Põhivahendid (01)	23
Põhivahendite sünteetiline arvestus	24
Põhivahendite analüütiline arvestus	26
Kapitaalmahutused	27
Püügivahendid (030)	30
Põhivahendite sünteetiline arvestus	31
Püügivahendite analüütiline arvestus	32
Kaubad ja materjalid (04)	32
Materjalide (040) sünteetiline arvestus	33
Materjalide analüütiline arvestus	34
Saadused ja tooted (041)	35
Väikeinventar (042)	35
Noorloomad ja loomad nuumal (043)	36
Põllumajanduslikud kulud (05)	37
Põllumajandus naturaalkulud (050)	37
Sünteetiline arvestus	37
Analüütiline arvestus	38
Põllumajanduslikud rahalised kulud	38
Rahalised vahendid (06)	39
Kassa (060)	39
Arveldus- ja jooksvad kontod (061)	40
Akreditiivid ja erikontod	41
Kapmahutuste konto Põllumajanduspangas (064)	42
Eraldatud vahendid (07)	42
Väärtpaberid	42
MKJ kohustused (071)	42
Kolhoosnikule väljaantud laenud (072)	43
Arveldused	43
Arveldused kolhoosi liikmetega (08)	44
Rahalised arveldused kolhoosi liikmetega (080)	44
Arveldused kolhoosi liikmetega normipäevade j. (081)	45

Arveldused asutuste ja isikutega (09)	45
Arveldused riikliku kalatööstusega (090)	45
Arveldused Rahandusministeeriumiga üleplaani- maksude alal (091)	46
Muud arveldused Rahandusministeeriumiga (092)	46
Arveldused asutustega ja isikutega (093)	47
Aruandvad isikud (094)	48
Arveldused palgalise tööjõuga (095)	48
Vaieldavad võlad (096)	48
Sisemised arveldused (100)	49
Fondid	49
Jagamatu fondid	49
Jagamatu fond (110)	50
Kapmahutusteks eraldamise fond (111)	50
Põllumajanduslikud erifondid (112)	51
Põhivahendite kulumine (113)	52
Tähtsamad põhivahendite amortisatsiooni määrad (aastas)	54
Noorloomade juurdesünni ja juurdekasvu fond	55
Osamaksu fond (120)	55
Sihtfondid (13)	56
Kultuurfond (130)	56
Kaadrite ettevalmistamise fond (131)	57
Abistamisfond	57
Krediit	58
Pikaajaline krediit (14)	58
Laenud reguleerimise fondist (140)	59
Põllumajanduspanga laenud käibevahenditeks (141)	59
Põllumajanduspanga laenud kapitaal- mahutusteks (142)	59
Lühiajaline krediit (15)	60
Riigipank plaani- liste laenude alal tööndusotstarbeks (150)	60
Laenud kapitaalremondiks (151)	60
Laenud põllumajanduslikeks töödeks (152)	60
Riigipank ajutise isiklise arve järgi (153)	60
Kulud ja tulud (16)	60
Kulud ja tulud toorkala alal (160)	61
Tulud ja kulud üleplaani- lisest toorkala püügist (161)	63
Kulud ja tulud kala ümbertöötamisest (162)	63
Kulud ja tulud abiettevõtete alal (163)	64
163 — tööstusettevõtted	64
163 — auto majandamine	65
163 — elamu — kommunaalmajandus	66
163 — realiseerimine	66
Administratiiv-majanduslikud kulud (164)	66
Mitmesugused kulud ja tulud	67
Tulevaste aruannete perioodide kulud ja tulud (116)	68
Põhivahendite väljalangemine (17, 170)	68
Tulud ja kulud põllumajandusest (18)	69
Naturaaltulud ja nende jaotamine (180)	69
Rahalised tulud ja nende jaotamine (181)	70
Kasumid ja kahjumid (19)	71
Kasumid ja kahjumid kuni aruandeaastani (190)	71
Kasumid ja kahjumid aruandeaastal (191)	71
Normipäevad (20, 200)	72
Kontod bilansi all	72

Kalurikolhoosi bilansi analüüs	73
Premiaal-lisatasudega seoses olevate operatsioonide arvestamine kalurikolhoosi raamatupidamises	83
Kalurikolhoosi raamatupidaja preemia maksmisest	85
Uued premiaal-lisatasude määrad	86
Kolhooside poolt otseselt kaubandusvõrku turustatud toorkalalt saadud 50%-lise hinnalisandi arvestamisest	87
Jagamatu fondi eelmiste aastate eest sissemaksmata summade kustutamise läbikandmisest kalurikolhoosi raamatupidamises	87

1958

1958. aasta kalurikolhooside raamatupidamisega seotud küsimused

1958. aasta kalurikolhooside raamatupidamisega seotud küsimused

1958. aasta kalurikolhooside raamatupidamisega seotud küsimused

1958. aasta kalurikolhooside raamatupidamisega seotud küsimused

1958. aasta kalurikolhooside raamatupidamisega seotud küsimused

1958. aasta kalurikolhooside raamatupidamisega seotud küsimused

1958. aasta kalurikolhooside raamatupidamisega seotud küsimused

1958. aasta kalurikolhooside raamatupidamisega seotud küsimused

1958. aasta kalurikolhooside raamatupidamisega seotud küsimused

1958

P. Отгесон

Краткий обзор учета рыболовецкого колхоза
На эстонском языке

*

Toimetaja E. Kuus

Tehniline toimetaja E. Ridala

Ladumisele antud 15. IX 1955. Trükkimisele
antud 1. XII 1955. Paber 54×84, 1/16. Trüki-
poggnaid 5,75. Trükiarv 1000. MB-19495. Tellimise
nr. 3153. Trükikoda «Ühiselu», Tallinn.
Pikk tn. 40/42.

Hind rbl. 10.—

Rbl. 10.—

A
A-20927

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00358759 1